

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 22 mars 2021

§ 2 Interpellation av Jan Valeskog (S) till finansborgarrådet Anna König Jerlmyr (M) om "kommunala poliser" eller p-vakter med polisens befogenhet bör införas i Stockholm

Anförande nr 1

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Huvudfrågan i denna interpellation gäller om vi ska ha kommunala poliser eller p-vakter som får stoppa rullande trafik och bötfälla trafikanter eller inte. Det är en ganska enkelt ställd fråga, men tyvärr får jag inte riktigt något svar. Svaret jag får är att det inte är aktuellt i dag med hänvisning till rådande lagstiftning. Det är lite av ett goddag yxskaft-svar, om man frågar mig. Det jag vill veta är vad finansborgarrådet tycker å stadens vägnar. Vi har hört lite olika uttalanden här, men jag hoppas få svar lite senare.

Problemet är att de flesta anser att relativt sett mindre välutbildad vaktpersonal inte ska hantera myndighetsuppdrag som att stoppa trafik som bryter mot trafikregler, till exempel att köra olovligt på Hornsgatan, eller att kräva körkort och utfärda böter på plats. De har trots allt ingen kvalificerad polisutbildning. Vad jag vet tycker inte ens riksdagens partier, i alla fall inte de flesta, att detta är bra eller lämpligt. Det är bara kommunledningen i Stockholm som har den åsikten i Sverige, om jag har förstått det hela rätt.

Jag tror att det faktiskt skulle skapa fler problem än vad det löser. Det blir svårt för polisen att lösa tvister mellan vakter och bilister. Det är ett scenario. Kanske skulle det vara en våt dröm för en och annan politiker att varje månad få ställa upp några hundra kommunala poliser i uniform, kanske utefter Hornsgatan, och mönstra dem, men jag tror inte att det skulle vara särskilt rättssäkert.

Borgarrådet hänvisar till ett remissvar från 2017 där frågan om ökade befogenheter för den kommunala trafikövervakningen nämns. Att p-vakter skulle få bötfälla parkerade bilar eller lastbilar som står i miljözon är inte problemet, och det är inte så kontroversiellt. Det har till och med Transportstyrelsen nämnt i en utredning. Men remissen är tämligen gammal, och sedan dess har stadens förvaltningar i en omfattande utredning klargjort i fråga om miljözonen att den inte kommer att få några mätbara effekter, exempelvis. Detta har vi förresten fått veta nyligen igen, i en utredning. Med facit i hand kan vi tyvärr konstatera att experimentet i den frågan har lett till en omfattande växling från dieslbilar till bensinbilar, med stora utsläpp av klimatgaser motsvarande flera hundra tusen ton koldioxid.

Återigen: Anser finansborgarrådet att p-vakter eller kommunala poliser ska få stoppa och bötfälla rullande trafik som bryter mot dubbdäcksregler, miljözonen på Hornsgatan eller annan trafikregel som vi har? Det är min fråga, återigen.

Anförande nr 2

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Ordförande! Tack så mycket för frågan!

Vad är det för uppgift som vi vill lösa? Det är givetvis att de regler vi har i samhället ska efterlevas. Det är ingen hemlighet att vi moderater gärna ser att vi får ordningsvakter med längre utbildning och större befogenheter. Här finns en samsyn mellan olika partier om att kunna avlasta polisen i vissa ordningsfrågor men också på andra områden för att vi i kommunerna ska kunna ta över en del av ansvaret.

Ett exempel är nedskräpning, som i dag är förenat med en bot på 800 kronor. Där menar vi att det skulle kunna vara ordningsvakter som utfärdar dessa böter, för att avlasta polisen, som faktiskt är färre i Stockholm i dag än vad de var 2015. Vi skulle kunna avlasta polisen i det arbetet så att de i stället kan fokusera på det dödliga skjutvapenvåldet.

Det finns många sätt att komma åt efterlevnaden när det gäller inte minst de miljözoner och annat som finns och överträdelser i trafiken. I dag har vi svartfiber, som vi skulle kunna utnyttja, och när 5G kommer kan vi använda ny teknik till att via sensorer säkerställa att trafiken i Stockholm efterlever de krav som finns på inte minst den tunga trafiken och utsläpp som är förenade med den. Då skulle vi på ett smartare, digitalt och innovativt sätt kunna hjälpa polisen i detta arbete. Jag tror att framtiden bär med sig sensorer och ny teknik snarare än kommunala ordningsvakter just här.

Oaktat detta vill vi givetvis ha bättre luftkvalitet. Vi vill också att de trafikregler som finns ska efterlevas, och här tror vi som sagt mycket på smarta trafikljus och annat.

Anförande nr 3

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Jag kan bara notera att Valeskog säger en del när det gäller miljözonen på Hornsgatan som är felaktigt. Nu ska vi ju inte prata om miljözonen utan om övervakning, men jag tänkte ändå påpeka att koldioxidutsläppen och inte bara kvävedioxidutsläppen sänktes tack vare miljözonen.

Det intressanta här är att vi 2017 gemensamt, hela kommunstyrelsen, sa att vi ville ha den typen av övervakning därför att vi vet att polisen, med dagens system, inte gör de insatser som de egentligen är satta att göra. Jag har full förståelse för detta, för de har mycket annat att företa sig som är otroligt viktigt. Men då bör man se till att de som fattar besluten, det vill säga kommunen, kan övervaka. Det är vad vi har begärt, helt enkelt. Sedan kan man tycka att polisen kanske någon gång borde ha gjort en kontroll – såvitt jag vet har de inte gjort en enda kontroll av miljözonens efterlevnad.

När det kommer till frågan om parkeringsvakter och deras befogenheter fick Transportstyrelsen ett utredningsuppdrag att titta på frågan om man kunde låta till exempel parkeringsvakter övervaka. Då handlade det bland annat om stillastående trafik – om en bil parkerar på Hornsgatan – men de skulle också titta på den rörliga trafiken. Det kom ett utrednings svar om detta, men det fastnade tyvärr på departementsnivå och ligger fortfarande, såvitt jag vet, hos Eneroth och är inte behandlat, vilket vi såklart beklagar.

När det gäller om man ska ha mer utökad kontroll eller övervakning som staden står för och som inte är digital, som Anna König Jerlmyr pratade om, vore det smart med tanke på att vi har systemen och kan göra detta. När det gäller utbildning kan jag notera att polisen för en månad sedan utbildade militärpolisen i trafikövervakning. Den typen

av utbildning är inte lång, men den är fullt tillräcklig. Jag kan i sammanhanget säga att jag för egen del är utbildad militärpolis och vet hur den utbildningen är. Det handlar inte om jättestora utbildningsinsatser, men man kan ändå få en bra kompetens på detta område om man skulle vilja.

Anförande nr 4

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Som jag sa gäller frågan inte fordon som är parkerade. Det var också det enda som Transportstyrelsen tyckte var lämpligt och möjligt, även om ingenting händer där heller, såvitt jag förstår. Det vet jag inte orsaken till. Det är samma sak med ny teknik. Det är polispersonal som hanterar fartkameror, till exempel. Det är inget problem. Det är inte en fråga om vem som ska göra det och om man ska ha utbildad eller lågt utbildad personal som ska stoppa folk och bötfälla dem på gatorna. Det vore intressant att höra om finansborgarrådet har med sig sitt eget parti i riksdagen i frågan. Detta har varit uppe förr.

Det viktigaste måste ändå vara att, precis som regeringen gör, skaffa fler poliser och polisanställda över huvud taget, och inte göra som den borgerliga regeringen och minska antalet platser på polisutbildningen. Bara sedan 2016, om jag har rätt siffror, har ungefär 5 500 fler poliser anställts. Ytterligare 4 500 polisanställda kommer 2024, och en stor andel av dem är poliser. Förra året kom det 1 100, och det kommer 3 000 till i närtid.

Det krävs ändå en viss utbildning, och jag tycker att finansborgarrådet borde tänka på rättssäkerheten i denna fråga. Jag tror att folk kommer att bli oerhört provocerande om det är personer som inte har den ganska viktiga och gedigna utbildning som polisen ändå har. Det är poliser vi ska ha fler av, snarare än att det ska lösas med vakter som ska gå ut. Det är liksom inte seriöst, och det kommer heller inte att hända. Det är ytterligare ett skäl – att det inte är seriöst. Det är detta som interpellationen handlar om. Varför ska man gå ut med sådana utspel när det inte finns någon saklig grund för att det kommer att kunna genomföras och inte är realistiskt? Det blir någon sorts symbolprat i dessa frågor, vilket är trist.

Vi skulle som sagt inte prata miljözoner, men miljöförvaltningen har varit tydliga med att miljözoner inte har någon funktion alls när det är en enda gata. Miljözoner bör vi ha på större områden, ungefär som för den tunga trafiken. De har ingen funktion på Hornsgatan, och då bör man inte gå ut och tycka och ge sig på polisen, så som skedde i tidningarna häromdagen, och anklaga dem när det gäller att de ska prioritera detta, när det inte har någon miljöeffekt över huvud taget. Det vet polisen naturligtvis. Politikerna i kommunledningen i Stockholm lever liksom i en egen värld, vad gäller både vad som är möjligt lagstiftningsmässigt och vad polisen ska syssla med. Det är lite pinsamt att höra och se.

Anförande nr 5

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Ordförande! Det finns mycket att säga om Jan Valeskogs sätt att argumentera.

Vad är det som vi vill komma åt i Stockholm? Jo, om det finns regler om luftkvalitet eller problem med nedskräpning och polisen inte har resurser att kunna hantera det kan

vi avlasta polisen. Jag tänker på ordningsvakter som kan bötfälla nedskräpning, som är ett jättestor problem i Stockholm, eller på att via ny teknik möjliggöra sensorer för att säkerställa efterlevnaden så att tung trafik inte kör in i Stockholm och förpestar luften. Det finns nationella regelverk om detta. Det är väl alldeles utmärkt att vi använder vår svartfiber och våra innovationer i form av 5G, smarta trafikljus och annat till detta och att vi samarbetar med polisen för att komma åt problemen.

Det är ingen som har nämnt kommunala poliser förutom Jan Valeskog själv. Dessutom kommer hans egen regering senare under våren att komma med utredningar om ordningsvakternas befogenheter. Vi får väl se vem som närmar sig kommunala poliser då och inte.

Oaktat detta står kommunen beredd att lösa de problem som vi ser finns i vardagen. Vi använder teknik men också vår egen personal till att avlasta tungt belastade myndigheter som polisen. Det må finnas förstärkningar av polisen nationellt, men detta ser vi inte i Stockholm. Vi har färre poliser i dag än vad vi hade 2015, och vi ser att de är mycket ansträngda till följd av det dödliga våldet. Här behöver vi göra vårt, och vi kan avlasta i många viktiga frågor när det gäller både luftkvalitet och nedskräpning.

Anförande nr 6

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Utredningen kommer mig veterligen inte att tillåta vakter som stoppar fordon i trafik för olika förseelser. Sedan tror jag inte att någon har något emot att de får bötfälla till exempel parkerade fordon. Däremot tror förhoppningsvis ingen av oss på att de ska brotta ned nedskräpare eller annat.

Jag vill bara återigen säga det är polisen som är lösningen, och vi har fått 5 500 fler polisanställda sedan 2016. Förra året kom det som sagt nästan 1 100 poliser, och det kommer 3 000 till de närmaste åren. Det handlar om var i landet de hamnar. Mig veterligen ökar de rejält i stort sett i hela landet. Det är polisen själv – deras operativa organisation – som bestämmer var i landet de nya poliserna ska arbeta. Det är ingen politisk fråga.

Det är intressant. Finansborgarrådet har ett inlägg kvar. Hon kanske kan utveckla hur p-vakterna – om man nu vill kalla dem kommunala poliser eller inte – ska få de befogenheter som det pratas om: att stoppa rullande trafik och bötfälla nedskräpare, bortsett från den vanliga parkeringsförvaltningen. Detta är polisiära uppgifter som är bland de svårare som polisen har i dag när det gäller att ingripa. Finansborgarrådet tycker uppenbarligen, i motsats till Moderaterna i riksdagen, som jag uppfattar det, att de ska få bli någon sorts kommunala poliser.

Det vore bra att få höra i det sista inlägget vilken utbildning de kommunala poliserna ska ha. De ska ändå ha ansvar för ganska svåra uppgifter. Jag tror att många ser framför sig stora risker för konflikter med trafikanter av olika slag, om vakterna ska ingripa utan att ha den utbildning som i alla fall jag tycker borde vara självklar när det gäller sådana uppgifter.

Anförande nr 7

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Ordförande! Rätta mig om jag har fel – trafikborgarrådet får väl komma in sedan – men jag tror att vi lägger närmare 200 miljoner om året på att bekämpa nedskräpning i alla dess former. Jag vet inte vad Jan Valeskog tycker, men jag tycker inte att polisens arbete med att bötfälla nedskräpare fungerar. Det är för att de har mycket annat att prioritera i dag. Här skulle vi kunna avlasta, för det är ett problem för oss och inte minst för vår närmiljö att ha den typ av nedskräpning som vi ser. Man kan inkludera både snus, cigarettfimpar och annat, och detta tror jag är något som uppskattas av stockholmarna.

Det handlar inte om att brotta ned någon utan om att kunna utfärda böter, något som inte görs i dag i den utsträckning som vi skulle önska. Man kan bygga på med längre utbildning. Det är fortfarande inte tal om kommunala poliser, utan det är helt enkelt en förstärkt utbildning.

När det gäller efterlevnad av luftkvalitet och det arbetet handlar det om att använda ny teknik för att bidra till polisens arbete med att upprätthålla de regler som finns. Jan Valeskog beskrev olika scenarier som jag inte riktigt känner igen mig i. Det handlar mer om att vi ser att det även här, när det gäller både dubbdäck och luftkvalitet, finns regler i dag för tung trafik. Det finns också teknik som kan möjliggöra att vi kan säkerställa att reglerna efterlevs. Det är väl utmärkt att kommunerna kan bidra i det arbetet om det ligger på en tungt belastad myndighet som polisen.

Vi försöker som sagt lösa de problem som finns på olika sätt, och vi är konstruktiva i dialogen med lagstiftare och andra. Vad jag vet tycker också Moderaterna nationellt att den ordningen är bra. De har även ställt sig bakom att kunna bötfälla inte minst för nedskräpning och att kommunerna ska kunna få rådighet över det.

Anförande nr 8

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Vad man kan notera är att när det fördes en diskussion häromdagen i medierna om dessa frågor sa polisen att de såg det som en ganska vettig idé att staden skulle kunna få ta över övervakningen, till exempel med kameror och den teknik som vi egentligen redan har på plats i dag på Hornsgatan. Därmed skulle vi kunna få en vettig efterlevnad av miljözonerna.

Jan Valeskog, som själv har läst utredningen, vet att om vi hade kontrollen och folk efterlevde reglerna så skulle vi få en bra effekt. Denna effekt är så stor att det påverkar barns och även vuxnas hälsa. Kvävedioxidutsläppen har stor effekt på barns utveckling, och detta är något som vi är skyldiga att arbeta emot – att få bort dem helt enkelt. Vi ska helst komma ned till miljömålet frisk luft, vilket vi visserligen klarade förra året tack vare corona men som vi annars aldrig klarar.

Om vi skulle få befogenheter när det gäller vår teknik eller våra parkeringsövervakare – med utökad utbildning, vilket inte är så komplicerat – kan vi lösa dessa uppgifter. Då kan polisen, precis som de säger, ägna sig åt de uppgifter som de prioriterar. Jag förstår det dilemma som man har som statlig myndighet när man har områden som är mycket pressade och man har många arbetsuppgifter som ska hanteras och det då kommer in från olika håll vad man ska göra. Dilemmat är ju att staten har sagt att det är polisens uppgift att ta hand om dessa saker. Vi får inte övervaka dem.

Valeskog väljer att ducka frågan på så vis att han tycker att man inte ska göra något åt saken utan bara strunta i stockholmarnas luft. Detta tycker jag är beklagligt. Transportstyrelsen har de facto haft en utredning där de har tittat på lite olika förslag, men det har kört fast. Det sitter fast på departementet uppe hos Eneroth, och vi får egentligen inget svar på vad man har tänkt sig med dessa saker. Det lades flera miljoner på utredningsuppdrag i samband med att man antog lagstiftning om miljözoner för att lösa övervakningsfrågan, därför att man vet att den är viktig.

Detta adresserar jag direkt till riksnivån: Se till att ta fram en vettig lösning för detta så att polisen kan ägna sig åt sitt och vi kan fatta beslut för att komma åt miljöproblemen och så att vi kan övervaka! Därmed hoppas jag att denna fråga är ur världen.

§ 4 Interpellation av Salar Rashid (S) till finansborgarrådet Anna König Jerlmyr (M) om stadens verksamheter i ytterstaden

Anförande nr 9

Salar Rashid (S): Nu kanske majoriteten på grund av rådande omständigheter och pandemin har haft svårigheter att svara på de frågor som jag ställt. Många av dem avser Stockholms stads budget för 2020. Likväl är frågorna fortfarande lika relevanta eftersom de handlar om ytterstaden.

Det har tyvärr blivit en felformulering, eller vad vi misstänker vara en felformulering. Det står: ”flytta ut från innerstad till ytterstad, under ledning av kommunstyrelsen och Stockholms Stadshus AB”. Det gäller alla möjliga förvaltningar. Hur som helst kan vi ändå försöka få någon form av debatt. Som tidigare nämnts finns denna problemformulering fortfarande kvar. Med denna avsikt vill jag ställa ett par frågor. Det handlar om att ställa ett antal frågor till finansborgarrådet som avser utveckling i ytterstaden och en stad som håller samman, för på många områden tycks utvecklingen gå i rakt motsatt håll mot vad finansborgarrådet vill ge sken av i budgetuppdraget.

Pågår det något arbete med att flytta ut någon central förvaltning? Under den förra mandatperioden skedde flera flyttar av verksamheter från innerstaden till ytterstaden, men arbetet är nu till synes, budgetuppdraget till trots, helt avstannat. I så fall: Vilka förvaltningar är aktuella, och när kommer detta att ske? Det var min första fråga.

Min andra fråga är: Är förslaget att skjuta upp investeringen i till exempel Vårbergs IP och i stället satsa på fotbollsplaner på Gärdet ett uttryck för hur staden ser på investeringar i ytterstaden och dess framtid?

Och sedan: På vilket sätt bidrar finansborgarrådets budgetförslag – i stället för 2019–2020 kan man prata om 2020–2021, eftersom mycket av politiken inte har ändrats – med relativt sett minskat socioekonomiskt stöd till förskolan, sänkt anslag till arbetsmarknadsåtgärder samt kraftigt reducerat anslag till SDN Barn, kultur och fritid till att skapa en stad som håller samman? Vi tycker att dessa förslag tyvärr i stället bidrar till stora sparkrav i ytterstaden.

Och slutligen: När avser majoriteten att återuppta arbetet i samband med planeringsarbetet, i syfte att minska de geografiska gränserna mellan resursstarka och resurssvaga stadsdelar? För närvarande tycks detta arbete helt ha avstannat, och inte minst har man stoppat flera projekt, till exempel mellan Rinkeby och Bromsten. Man kan också ta upp bevarandet av existerande barriäreffekter på Årstafältet.

Min talartid är slut, och jag kan bara vänta på svar från finansborgarrådet.

Anförande nr 10

Borgarrådet König Jerlmyr (M): Ordförande! Tack för frågan, Salar Rashid!

Det är många frågor som ställs, och jag kan börja med att försöka svara på den senast ställda frågan, om Bromstensgluggen och byggnationerna där. Så sent som i höstas avslutades ett första arbete med Bromstensgluggen, och nästa steg blir nu att anvisa

mark på platsen. Det arbetet är på gång och även det arbete som nämndes, att fortsätta att flytta förvaltningar och verksamheter från innerstad till ytterstad.

Det uppdrag som nämndes i kommunstyrelsens budget eller i riktningen för kommunstyrelsen och för staden som helhet är att prioritera att etablera sig i stadsdelar i ytterstaden. Det finns många verksamheter, inte minst inom kultursektorn, där man kan finnas fysiskt, huvudsakligen i ett område, men där man sedan etablerar sig i många olika områden genom olika verksamheter. Det finns det många exempel på.

Vi har när vi får möjlighet att styra en tradition av att vara aktiva med att flytta förvaltningar från innerstad till ytterstad. Förra gången Moderaterna var med och styrde flyttade vi hundratals arbetsplatser från centrala staden till ytterstadsdelar. Det var socialförvaltningen, utbildningsförvaltningen, kulturförvaltningen, idrottsförvaltningen, Stockholm Vatten och Micasa. Det finns många exempel. Nu närmast kommer också Stockholms hems huvudkontor att flytta från Södermalm till Skärholmen. Detta innebär fler arbetsplatser och möjlighet för närliggande restauranger att få större kundutbud och så vidare.

Jag tycker att vi jobbar i riktning mot att fler förvaltningar ska flytta så att vi kan finnas representerade över hela Stockholm. Vi jobbar på också med både idrottsinvesteringar och arbetsmarknadsinsatser, särskilt nu när vi ser att arbetslösheten ökar i spåren av pandemin. Då är det särskilt viktigt att fokusera på individuella handlingsplaner, som man nu får inom fem dagar, så att man kan gå in i utbildningsinsatser om man behöver komplettera sin kompetens för att bli anställbar eller snabbt kunna matchas till jobb. Ett exempel som vi har jobbat med är Integrationspakten för gruppen nyanlända och personer med utländsk bakgrund. Där står många arbetsgivare på rad för att etablera kontakter och nätverk och erbjuda jobb till den grupp som står utan.

Detta var några exempel på hur vi jobbar för att hela Stockholm ska kunna känna framtidshopp och tillförsikt.

Anförande nr 11

Salar Rashid (S): Det är bra att finansborgarrådet yttrar någon form av ambition gällande vad man vill med ytterstaden och att man vill öka sammanhållningen och därtill, hoppas jag, minska segregationen. Men det ska sägas att Stockholms hems flytt är ett beslut taget under föregående mandatperiod. Än så länge har ingenting annat initierats, så frågan gällande vilka andra förvaltningar som ska flyttas ut har fortfarande inget svar.

Något annat som bör nämnas är de jämförelser som borgarrådet gör i sitt svar. Jag undrar: Vilka 22 nämnder och förvaltningar ligger i ytterstaden? Jag hoppas att man inte räknar de lokala förvaltningarna, alltså stadsdelsförvaltningarna, som någon sorts bedrift.

Sedan vill jag bara säga att borgarrådet återigen inte svarar när det gäller konsekvensen av budgetförslaget, som har föranlett minskat socioekonomiskt stöd till förskolan, sänkta arbetsmarknadsåtgärder samt kraftigt reducerade anslag till SDN Barn, kultur och fritid och som har skapat en rad problem som gör att ytterstadens stadsdelar i dag är tvungna att ha stora sparkrav.

Jag kan ta ett exempel. Ute i Skärholmen har Stockholmsjobben halverats. Vi kan tyvärr se att de arbetsmarknadsåtgärder som finansborgarrådet talar om och som man påstår att man satsar på inte har några som helst effekter. Det är kanske egentligen inte finansborgarrådet utan något annat borgarråd som borde svara om detta, men jag ser det ändå som att det också är finansborgarrådets uppgift att känna till alltihop.

Integrationspakten som sådan är helt innehållslös på flera punkter, och det är i stort sett bara våra egna bolag som gör ett gediget arbete. Inte för att förringa de andras arbete, men det stora lasset dras fortfarande av staden. Med detta sagt vill jag poängtera: Vad är det ni vill med ytterstaden? På vilket sätt ska vi minska segregationen? När vi gick till val beslutade vi åtminstone att initiera arbetet för att en social hållbarhetskommision skulle skapas och att den kunskapen skulle leda till att vi kan mäta varje politiskt beslut som vi fattar. I dagsläget ser jag inga som helst analyser av vad ni vill med förslag eller hur man över huvud taget ska kunna analysera vilken effekt de har.

Jag tycker att er ytterstadspolitik för närvarande inte innebär att vi får en sammanhållen storstad eller att vi bryter segregationen.

Anförande nr 12

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Ordförande! Det är en mörk bild som Salar Rashid målar upp. Jag delar såklart inte den bildsättningen.

Det är klart att vi mäter effekterna av våra insatser. Ett sådant verktyg är när vi nu mäter kombinationsutbildningar inom arbetsmarknadsförvaltningen, där vi kombinerar sfi och vuxenutbildning och där 90 procent kommer i arbete. Det är ett exempel på hur vi mäter effekten av våra insatser.

Att Stockholmsjobben inte har kunnat nå ut till så många som hade behövts har att göra med pandemin och dess effekter. Förra året var ett särskilt svårt arbetsår, och det var inte alla verksamheter som kunde vare sig ta emot sommarjobbare eller ha den ordinarie verksamheten igång. Nu tittar vi på hur vi kan säkerställa att våra företagare kan överleva krisen så att jobben finns kvar när restriktionerna lättar. Allt vi gör för företagare, oavsett om de befinner sig i ytterstaden eller i innerstaden, gör vi för att kunna säkra den framtida jobbtillväxten. Det får vi aldrig glömma.

När det handlar om förvaltningar och flyttar till ytterstaden har vi gjort enormt mycket. Beslutet om Stockholms hem togs när Alliansen styrde 2013 och verkställdes och fortsatte att utvecklas under den förra mandatperioden, men beslutet togs faktiskt när Moderaterna var med och styrde förra gången. Men vad hände när Socialdemokraterna fick chansen? Jo, man stoppade den planerade flytten av Stokabs avdelning och kontor från Vasastaden till Norra Järva. Likaså skulle man ha flyttat utbildningsförvaltningen till Tensta, men inte heller det blev av. Serviceförvaltningen flyttade man tillbaka från Husby. Det finns alltså många exempel där man inte verkställde det man sa sig stödja, nämligen fler etableringar av våra verksamheter och förvaltningar i ytterstaden.

Men vi fortsätter att leverera. Det kan mycket väl bli fler förvaltningar, men det kommer vi att återkomma om. Riktningen är helt självklar: Vi ska säkerställa att alla stadsdelar i Stockholm har samhällsservice och arbetsplatser och att det finns bra

skolor och bra utsikter till jobb och egen försörjning. Det är så vi bygger ett Stockholm för alla, för framtiden.

Anförande nr 13

S a l a r R a s h i d (S): Fru ordförande! Jag tänker inte bli långrandig. Jag tycker att vi båda två har presenterat våra förslag och sagt vad vi tycker i denna fråga.

Något som jag vill förtydliga är att vi under ett normalår satsar mer på arbetsmarknadsåtgärder än vad ni gör under detta pandemiår. Detta säger mycket, tycker jag, om vad ni har gjort på arbetsmarknadsnämndens område under mandatperioden. Men det är fortfarande så när det gäller Stockholmsjobben, som du refererar till, att målet inte är satt för föregående år utan för detta år. I exempelvis Skärholmen har antalet Stockholmsjobb halverats, så det håller inte riktigt.

Jag tänker hur som helst lämna denna debatt utifrån att vi båda har fått presentera våra svar.

Anförande nr 14

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Ordförande! Jag vill tacka för debatten.

Jag vill tillföra perspektivet att det är klart att vi kan titta på arbetsmarknadsförvaltningens budget. Där tillför vi ytterligare medel, särskilt för dem som står längst ifrån arbetsmarknaden. Men till syvende och sist är det företagen som står för jobbtillväxten och som kan säkra jobben framåt. Då handlar det om att ha en bra näringslivspolitik för att möjliggöra för fler att gå från bidrag och arbetslöshet till jobb. Det är därför vi har ett sådant fokus nu på att återta positionen att Stockholm ska ha ett starkt och bra företagsklimat. Under den förra mandatperioden rasade vi med över 101 placeringar, men nu är vi på väg tillbaka. Detta kommer att säkra tillväxten och jobben men också framtidshoppet för många.

§ 6 Interpellation av Anna Rantala Bonnier (FI) till socialborgarrådet Jan Jönsson (L)
om s.k. social dumpning

Anförande nr 15

L i s a P a l m (FI): Ordförande! I dag är det jag som tar denna interpellation, som min partivän Anna Rantala Bonnier lämnade in. Det var ett tag sedan, men som vi alla vet har saker fördröjts på grund av corona. Men frågan är inte överstökad utan är tvärtom fortfarande aktuell. Våra frågor kvarstår.

Bakgrunden är att när interpellationen skrevs hade flera fall av så kallad social dumpning precis uppmärksammats i medierna efter att Statskontoret gjort en kartläggning i frågan. En del av fallen kom från Stockholm. Familjer beskrev att socialtjänsten villkorat försörjningsstöd med att de skulle tacka ja till boendeeerbjudande i ny kommun där det fanns lediga lägenheter. De kommuner som blivit så kallade dumpningskommuner sa också ifrån att de inte klarade av att ordna arbete och försörjning åt personer som kom från Stockholmskommunerna.

Nu har det som sagt gått en tid sedan interpellationen lämnades in, och socialborgarrådet har i sitt svar intygat att det inte pågår någon systematisk social dumpning från stadens sida och att det inte är ett arbetsätt som är förenligt med stadens riktlinjer, vilket vi naturligtvis är väl medvetna om.

Socialborgarrådet skriver bland annat i sitt svar: ”Om interpellanten menar att det finns ett arbetsätt i Stockholms stad där staden systematiskt försöker förmå eller tvinga mottagare av ekonomiskt bistånd att lämna staden så stämmer inte detta. Det pågår från stadens sida ingen ’systematisk dumpning’ av bostadslösa personer i avfolkningskommuner.”

Vi tackar för det svar som vi har fått. Det är naturligtvis bra att socialborgarrådet är enig om att detta är något som inte ska ske inom Stockholms socialtjänst. Dessvärre kan vi, om vi tittar på ett ärende från socialnämnden från januari i år, där socialtjänstinspektörerna har granskat ekonomiskt tillstånd för tillfälligt boende, hitta följande skrivning: ”I samband med granskningen framstod det som att det främst i Hässelby-Vällingby och Södermalms stadsdelsförvaltningar ställdes krav på den enskilde att söka boende i hela landet för att ha rätt till bistånd.”

Frågan kvarstår därmed. Om två stadsdelar i staden gör detta på ett så frekvent sätt att det framkommer tydligt under en granskning måste man väl ändå kunna säga att social dumpning sker. Därför kvarstår vår fråga. Vi undrar: Kommer socialborgarrådet att vidta åtgärder för att förhindra social dumpning, och anser du att förändringar behöver göras i riktlinjerna?

Anförande nr 16

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Det är roligt att vara igång igen med interpellationsdebatter och frågestunder.

Enligt våra riktlinjer ska socialtjänsten i Stockholm inte ägna sig åt social dumpning. Min bedömning är att detta inte sker systematiskt, precis som jag skrev i mitt svar och som Lisa Palm berättar här.

Det kan vara viktigt att veta att Statskontorets rapport, som heter *Aktiv medverkan till bosättning i annan kommun*, inte redovisar några resultat på kommunnivå. Det är därför svårt att veta om det är just Stockholms stad som har gjort de felaktiga åtgärderna. Likväl är det viktigt att vi granskar arbetet, och därför har socialtjänstinspektörerna gjort en granskning på socialnämndens uppdrag. Det var den rapporten och det ärendet som Lisa Palm hänvisade till. Mycket riktigt framgår det att två stadsdelsförvaltningar har ställt krav på biståndssökande att söka bostäder i hela landet. Det förtydligas i rapporten och i ärendet att det inte finns något juridiskt stöd för att ställa den typen av krav.

En enig socialnämnd beslutade att uppdra till stadsdelsförvaltningarna att upphöra med detta arbetssätt. Socialtjänstinspektörerna gör i sitt jobb uppföljningar av att stadsdelarna faktiskt vidtar de åtgärder som man uppmanar till. Sedan kan det finnas enskilda fall som kommer att dyka upp då och då, inte minst därför att vi har en del personalomsättning och det ibland kan bli fel i de bedömningar som görs i enskilda fall. Men detta är inte något som ska förekomma, och så fort vi får information om sådana felaktigheter följer vi upp det genom socialförvaltningen och med berörda stadsdelar.

Anförande nr 17

L i s a P a l m (FI): Tack, Jan! I den rapport som kom från Statskontoret kollade man på kommuner generellt, men det lyftes fram att det ofta är rika storstadskommuner som dumpar. Därför blir det en relevant fråga för Stockholm, som är den största staden i Sverige.

Du sa att det i socialtjänstens inspektionsrapport framkommer att man ägnar sig åt social dumpning. Vi är överens om att detta inte får ske. Precis som du lyfter fram i ditt svar har socialförvaltningen hittat fallen efter att man gjorde en granskning, som sedan blev en rapport. Det som vi menar att man behöver göra är att titta på vad vi kan göra mer för att detta inte ska fortsätta. Man behöver arbeta förebyggande i stället för att, som du säger, komma efteråt med tillsägelser till stadsdelsförvaltningarna. Precis som du nämner framkom det i Statskontorets granskning att stor omsättning bland personalen kan bidra till social dumpning därför att personalen inte har koll på riktlinjer och så vidare lagmässigt. Det är inte förenligt med lag.

Frågan till dig, Jan, blir: På vilket sätt kan vi arbeta förebyggande, då detta inte kan få fortsätta?

Anförande nr 18

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Fru ordförande! Bland annat är socialförvaltningens chefsnätverk för de chefer som jobbar inom socialtjänsten oerhört viktigt som en förebyggande insats. Redan när *Uppdrag granskning* gjorde sitt reportage för ett eller två år sedan, där en hel del social dumpning avslöjades, togs det upp i chefsnätverket och diskuterades där. Man var också väldigt tydlig från socialförvaltningens sida med att detta inte är något som får förekomma, enligt våra riktlinjer. Ett annat sätt är socialtjänstinspektörernas rapporter, och sedan har vi vid några tillfällen bett socialförvaltningen att ha sådana här frågor som särskilt tema.

Det är de sätt man kan jobba på, tänker jag – att hela tiden påminna om våra riktlinjer. Sedan är det klart att det också är en viktig uppgift för alla våra ledamöter i olika stadsdelsnämnder att uppmärksamma sina förvaltningar på vikten av att inte ägna sig åt sådant. Jag uppmanar alltid till att ställa frågor på nämndsammanträden ute i stadsdelarna, bland annat om denna viktiga fråga.

§ 7 Interpellation av Karin Lekberg (S) till skolborgarrådet Isabel Smedberg Palmqvist (L) om införandet av läsa-skriva-räknagarantin i Stockholms skolor

Anförande nr 19

Borgarrådet K a s i r g a (S): Fru ordförande! Denna interpellation lämnade vi in förra året, men det är förståeligt att det har tagit lång tid att svara.

Tack för svaret, skolborgarrådet! Forskningen visar att en god läs- och skrivundervisning och tidiga stödinsatser lägger grunden för fortsatt kunskapsutveckling och ger elever större möjligheter att klara skolan.

Enligt Skolverkets statistik är det vanligt att elever får särskilt stöd först i årskurs 8 eller 9. Då har många frustrerande skolår gått förlorade. För att vända denna trend infördes för drygt ett år sedan förändringar i skollagen – läsa-skriva-räkna-garantin för tidiga insatser. Men för att reformen ska bli verklighet krävs att Stockholms stad investerar i skolans möjligheter att möta garantins krav. Interpellationen handlar om just detta.

Skolverket uttryckte att det är huvudmannens ansvar att det finns tillräckliga organisatoriska och ekonomiska förutsättningar för att garantin ska kunna uppfyllas. Tyvärr ser jag inte i interpellationssvaret hur staden och den politiska majoriteten ska tillgodose reformen. Det framgår inte av själva svaret på interpellationen. Jag skulle därför vilja ställa frågan igen till skolborgarrådet: Hur arbetar staden med läsa-skriva-räkna-garantin?

Anförande nr 20

Borgarrådet S m e d b e r g P a l m q v i s t (L): Tack för interpellationen!

Frågan var hur staden arbetar med införandet av läsa-skriva-räkna-garantin. Det är en fråga som vi jobbar med för fullt. Jag blir lite förvånad över att du inte vet det, Kadir, för vi jobbar dagligen med implementeringen av läsa-skriva-räkna-garantin.

Under förra året genomfördes en rad kompetenshöjande insatser riktade till personalen. Det är ett omfattande arbete med bland annat språkpaket, presentationer, *Hitta matematiken* och *Hitta språket*. Det handlar framför allt om kompetenshöjande åtgärder bland lärare i Stockholms skolor. Det är ett intensivt arbete som har pågått länge och som pågår nu. Det som är intressant är att vi har kunnat fortsätta med detta under pandemin. Arbetet fortgår alltså även under 2020 och 2021, och detta är jag väldigt glad för.

Anförande nr 21

Borgarrådet K a s i r g a (S): Fru ordförande! Tack för svaret, skolborgarrådet!

Jag får inte riktigt svar på hur man arbetar med garantin. Om vi tittar på budgeten ser vi att man utöver den låga schablonen till skolan inte har anslagit en enda krona specifikt till att säkerställa att skolorna kan uppfylla garantin. Det är så verkligheten ser ut med er budget. Vi har, till skillnad från i den grönbå majoritetens budget, satsat 25 miljoner kronor på att införa läsa-skriva-räkna-garantin i förskoleklass.

Vi vet att extra anpassningar och särskilt stöd ofta sätts in för sent, och det visar forskningen också. Det är heller inte anpassat efter elevernas behov i tillräckligt hög grad. Därför är reformen viktig för att fler ska klara kunskapsmålen i skolan. Jag vet att Liberalerna på nationell nivå har varit med och att de tycker att det är en jättebra reform. Det vore intressant att höra skolborgarrådet utveckla varför man inte inför garantin och uppfyller den för att tillgodose våra barns behov av att kunna skriva, läsa och räkna.

Anförande nr 22

Borgarrådet S m e d b e r g P a l m q v i s t (L): Tack för frågan, Kadir!

Jag bedömer till skillnad från dig att vi genomför garantin i samtliga skolor, utifrån det arbetssätt vi har nu. Vi gör detta genom det obligatoriska kartläggningsmaterial som vi använder i förskoleklassen och det bedömningsstöd som vi använder i årskurs 1–3.

Förvaltningen arbetar med systematiskt kvalitetsarbete över hela linjen. Precis som du säger är detta en fråga som vi liberaler brinner för och som vi verkligen har lagt pengar på, både på nationell nivå och i vår egen budget här i Stockholm. Vi satsar mer än någonsin i vår budget detta verksamhetsår. Det är absolut ingen brist på resurser i denna fråga, utan det handlar om att utveckla arbetssätten. Det är precis detta vi har fokus på – att lägga mer arbete på hur vi arbetar med läsa-skriva-räkna-garantin.

Vi ser jättefina resultat ute i våra skolor, och vi ska bara fortsätta med det arbete som vi har påbörjat. Jag är väldigt nöjd med de resultat som vi har än så länge, men det är klart att det alltid finns mycket att göra. Vi har en stor stad att ta ansvar för. Jag tycker inte att du ska oroa dig för att vi inte tar läsa-skriva-räkna-garantin på allvar, för det gör vi i allra högsta grad.

*§ 9 Frågestund**Fråga nr 1. Vaccinering av stockholmare*

Anförande nr 23

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande och fullmäktige! Vi har nu levt med pandemin i ett år, och trots imponerande insatser av vårdens och omsorgens personal är konsekvenserna för många stockholmare uppenbara och allvarliga. Coronakommissionen visade på att överdödligheten inom äldreomsorgen i Stockholm varit betydligt högre än i övriga landet.

Det är därför så viktigt med vaccineringen av våra äldsta och sköraste. De som bor på särskilda boenden och de som har hemtjänst uppgår till ungefär 70 000 personer i Stockholm. Regionen har erhållit 330 000 doser. Trots detta är det bara 5 procent av dem som har hemtjänst som är färdigvaccinerade. Min fråga lyder: Är finansborgarrådet nöjd med hur våra äldsta och sköraste behandlats?

Anförande nr 24

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Ordförande! Tack så mycket, Karin Wanngård, för frågan! Den är något märkligt ställd, för jag tror att väldigt många, inte bara i Stockholm utan i stora delar av Sverige, är rätt trötta på att ansvar bollas fram och tillbaka. Det viktiga nu är att vi på alla olika nivåer i samhället samarbetar för att vaccin ska kunna komma fram till vår befolkning och våra medarbetare inom vård och omsorg.

Vi ser att Sverige inte har fått alla vaccindoser som skulle behövas. Detta är också en fråga som har lyfts på EU-nivå. Regionen står beredd att vaccinera fler fram till sommaren om det kommer fler doser.

Det vi i Stadshuset, som inte har ansvar för själva vaccineringen, kan göra är att se till att de ytkrävande lokaler som behövs för att kunna upplåta vaccinationsplatser finns; det har vi också gjort. Vi är varje vecka i dialog med involverade aktörer för att utifrån vårt perspektiv kunna bidra så att så många som möjligt kan vaccineras. Det är den attityden och det förhållningssättet vi ska bära med oss för framtiden.

Anförande nr 25

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande! Jag är medveten om att detta ytterst är en fråga som regionen har ansvar för. Jag förväntar mig dock att lojaliteten mot Stockholms äldsta och sköraste är större än den mot partivännerna i regionhuset. Detta är en fråga där samarbetet mellan regionen och kommunen är avgörande för hur det ska fungera.

Det är därför jag frågar: Anser finansborgarrådet att samarbetet har varit bra? Hur kan vi från stadens sida göra för att vaccineringen ska gå fortare? Eller är det bara regionen som har misslyckats i vaccinationsfrågan?

Anförande nr 26

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Ordförande! Jag vill återigen tacka för frågan. Jag kan bara konstatera att Karin Wanngård försöker så split och skapa splittring snarare än att försöka jobba konstruktivt med vaccinationsfrågan. Man skulle kunna möta argumentationen med att regionen i februari hade lovats ytterligare nästan en halv miljon vaccindoser, men leveranserna kom aldrig.

Ska vi hålla på så här, eller ska vi försöka samarbeta på alla nivåer? Det handlar om både den nationella nivån och mellan regioner och kommuner, så att så många som möjligt kan nås av vaccin. Det är i den andan jag vill jobba – att vi upplåter lokaler och är aktiva i den gemensamma planering som finns för hela länet när det gäller hur vi kan säkerställa att fler nås av de viktiga vaccindoserna så att vi kan öppna samhället igen. Jag tänker i alla fall jobba för att arbeta tillsammans – på den nationella nivån, på EU-nivå och i regionen, men också tillsammans med aktörerna.

Anförande nr 27

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande och fullmäktige! I sådana fall uppfattar jag, finansborgarrådet, att du är nöjd med det arbete du hittills utfört i vaccinationsfrågan. Detta kan kopplas till att vi socialdemokrater har krävt en oberoende granskning av vad som gått fel i Stockholmsregionen, i gränslandet mellan vård och omsorg. Resultatet har vi: långt flest döda i äldreomsorgen, lägst andel vaccinerade och uppenbara brister i samverkan mellan olika organ.

Detta borde stämma till eftertanke. Är den mest privatiserade vården och omsorgen den bästa när det gäller att möta dessa kriser? Var det rätt att ställa effektiviseringskrav på äldreomsorgen mitt under pandemin? Var det rätt att under pandemiåret ta bort kraven på trygga anställningar? Och varför vill ni inte, för att slippa misstanken att finansborgarrådet utvärderar sig själv, ha en oberoende utvärdering?

Anförande nr 28

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Ordförande! Det kommer en tid för debatt om utvärdering också. Jag kan konstatera att vi verkligen har säkerställt att det finns oberoende utredare. Men Coronakommissionen konstaterade att det var den allmänna smittspridningen i samhället som ledde till att så många äldreboenden fick in smitta. Där vilar till syvende och sist ett tungt ansvar på regeringen.

Det är också på regeringen ansvaret vilar för att det kommer vaccin till regionerna. När det gäller detta är man också tydlig från Sveriges Kommuner och Regioners sida. Man kan inte vaccinera med luft. Vaccinet måste komma regionerna till del så att det också kan nå ut till befolkningen.

Jag kommer att jobba för att vaccinet kommer fram, i dialog med de ansvariga. Vi kommer att säkerställa att vi från kommunen står beredda att hjälpa till med vad vi kan, som lokaler och informationskampanjer om hur viktigt det är att ta vaccinationen, för att kunna mota konspirationsteorier som flödar. Detta kommer jag att ta ansvar för.

Fråga nr 2. Vart tog äldreombudsmannen vägen?

Anförande nr 29

T o r u n B o u c h e r (V): Ordförande och alla lyssnare! Förra mandatperioden ägnade jag viss tid åt att leta efter äldreombudsmannen. Enligt en instruktion antagen i fullmäktige hade äldrenämnden en sådan, men den gick inte att hitta. Svaret jag då fick var att personen var borta, men funktionen var kvar och låg på Äldre direkt. Men Äldre direkt ligger under servicenämnden. Det hade jag kanske kunnat leva med, om man bara på Äldre direkt själva hade förstått att man har detta uppdrag. Men så var det inte.

Vi beslutade då att lyfta ett förslag till en ny instruktion till fullmäktige om en äldreombudsman kopplad till kommunstyrelsen. Den skulle ha sin utgångspunkt i arbetet för en äldrevänlig stad. Men nu har denna äldreombudsman återigen försvunnit, så jag undrar: Vad har hänt?

Anförande nr 30

Borgarrådet S l o t t n e r (KD): Fru ordförande! Jag hängde inte riktigt med i alla turer som Torun Boucher redogjorde för – jag ber om ursäkt för det. Det var lite problem med högtalarsystemet också, så jag missade nog något där.

Äldreombudsmannen slutade för ett tag sedan, och en rekryteringsprocess pågår. Funktionen ligger under stadsledningskontoret; det är alltså inte äldreförvaltningen som sköter rekryteringen. Pandemin har påverkat och försenat denna process, hälsar stadsledningskontoret. Jag har naturligtvis ställt frågor om hur det går med rekryteringen, för jag anser det angeläget att vi får en ny äldreombudsman på plats. Men viktigare än att det går snabbt är naturligtvis att det blir rätt person som kommer, med rätt kompetens och erfarenhet. Pandemin har tyvärr påverkat detta, och det har kanske varit svårt att kunna prioritera det eftersom det, vilket det säkert finns förståelse för, under pandemin har varit så otroligt mycket annat som har påverkat processen.

Detta är det svar jag kan ge Torun Boucher. Jag som borgarråd är inte, som Torun mycket väl vet, direkt inkopplad i rekryteringsprocessen, utan det är stadsledningskontoret som sköter detta.

Anförande nr 31

T o r u n B o u c h e r (V): Det är ändå väldigt betryggande att ni har en rekryteringsprocess på gång. Äldreombudsmannen är borta sedan i september, om jag inte har helt fel – det är ett tag. Vi har försökt ställa frågor kring detta men inte fått något svar. Men det är jättebra att vi är överens.

I höstas skrev företrädare för Kristdemokraterna Senior en debattartikel om äldreombudsmän i Dagens Samhälle. Lars Molin, Birgitta Södertun och Anne-Lie Sundling menar att det behövs någon som tillvaratar de äldres intressen. De föreslår en äldreombudsman i varje kommun, och jag håller med dem.

Det är kul att det verkar som att vi har en på gång. Vi tycker inte heller att den ska ligga under äldrenämnden, utan den ska naturligtvis vara centralt placerad i staden.

Anförande nr 32

Borgarrådet S l o t t n e r (KD): Fru ordförande! Det är roligt att Vänsterpartiet och Kristdemokraterna emellanåt kan finna varandra och hitta gemensamma prioriteringar och ståndpunkter. Detta är en fråga där vi är överens. Vi lade för en längre tid sedan pengar för en äldreombudsman i våra skuggbudgetar, och detta infördes också, tror jag, förra mandatperioden, om jag inte minns helt fel.

Det finns absolut inga planer på att ta bort äldreombudsmannen. Det är inga pengar borttagna från detta i budgeten, utan pengarna ligger där. En rekryteringsprocess pågår, som sagt, men pandemin har gjort att det har bromsats en del och att prioriteringarna kanske sett lite annorlunda ut. Men återigen – pengarna ligger där, och inget uppdrag är förändrat. En äldreombudsman ska komma på plats så snart som möjligt, hoppas jag.

Anförande nr 33

T o r u n B o u c h e r (V): Jag tar ändå tillfället i akt att säga en sak till. Vi tog förra mandatperioden beslutet att ha just den här organisationen för äldreombudsmannen. Själv kvintessensen har, tycker jag, varit att funktionshindersombudsmannen, barnombudsmannen och äldreombudsmannen har kunnat jobba tillsammans för en tillgänglig stad för barn, funktionsnedsatta och äldre. Det finns också väldigt många gemensamma nämnare. Men den väsentligaste är att det gynnar oss allihop. Det blir helt enkelt en bättre stad att leva i för oss alla när ombudsmännen får jobba för staden med sina olika perspektiv. Jag hoppas nu att vi snart återigen har det här lilla klustret av ombudsmän som jobbar för en bättre stad.

Anförande nr 34

Borgarrådet S l o t t n e r (KD): Fru ordförande! Det finns inte jättemycket mer att tillägga. Torun och jag är överens om detta och om att denna trio är viktig och bra. Äldrevänlig stad håller på att arbetas fram och kommer snart att komma upp i fullmäktige. Detta är något som den tidigare äldreombudsmannen jobbade en hel del med, och jag ser fram emot att vi ska kunna fatta beslut om detta i fullmäktige så att vi kan börja arbeta med Äldrevänlig stad.

Jag ser också fram emot att kunna hälsa en ny äldreombudsman välkommen så snart som möjligt, när rätt person är hittad. Rätt person är nämligen viktigare än att det går snabbt.

Fråga nr 3. Hur säkerställer ni att barn som har behov av att gå i resursskola får sina behov tillgodosedda?

Anförande nr 35

M a r i a J a n s s o n (FI): Resursskolor fyller en viktig funktion för barn med stora behov av särskilt stöd. Resursskolorna har hög personaltäthet och specialanpassad undervisning. För barn som går i resursskolan är detta ofta den enda chans de har att få en bra skolgång eller en skolgång över huvud taget. För föräldrar som ofta kämpat länge för att barnen ska få det stöd de behöver är det en lättnad när skolgången äntligen

fungerar. Resursskolorna fyller också en viktig funktion för staden eftersom staden är ansvarig för att se till att alla barn får det stöd de behöver i skolan.

Jag är ingen tillskyndare av friskolor, och jag tycker att det är bra att staden bygger upp en egen verksamhet. Men det kommer att dröja innan stadens verksamhet är tillräckligt utbyggd för att möta det behov som finns. Resursskolorna får skolpeng, och nyligen har ytterligare stöd införts. Samtidigt har bedömningarna när det gäller tilläggsbelopp skärpts så att fler ansökningar än tidigare avslås.

Hur kommer ni att se till att de barn som har behov av att gå i resursskola också får en plats där?

Anförande nr 36

Borgarrådet *S m e d b e r g P a l m q v i s t* (L): Tack, Maria, för en väldigt viktig fråga, som jag faktiskt arbetar med varje dag just nu. Detta är en elevgrupp som jag verkligen brinner för och som jag ägnar mig mycket åt. Jag ägnar mycket tid åt arbetet med särskilt stöd i allmänhet, och de senaste veckorna åt arbetet med resursskolorna i synnerhet.

Som en effekt av den nya lagstiftningen har bedömningarna när det gäller tilläggsbelopp gått från att ske på strukturell nivå till att vara individuella. Detta har gjort att resursskolorna har fått lägre tilläggsbelopp och ett finansiellt mycket besvärligt läge, vilket är väldigt olyckligt.

Detta är, precis som du beskriver, en väldigt viktig verksamhet, som utgör ett viktigt tillskott till Stockholms utbud av små undervisningsgrupper och så vidare. Jag försöker alltså verkligen göra allt för att denna verksamhet ska finnas kvar, men lagstiftningen gör det väldigt besvärligt för mig. Just nu pågår dock ett väldigt intensivt arbete och en dialog mellan mig och förvaltningen och huvudmännen för att försöka hitta en väg framåt. Jag kan inte säga mycket mer än så. Det pågår ett intensivt arbete i dessa dagar, och jag ber att få återkomma.

Fokus är på barnen. Detta är en grupp som jag och många med mig brinner för. Det är detta fokus vi måste fortsätta ha under den här processen.

Anförande nr 37

M a r i a J a n s s o n (FI): Tack för svaret! Det är väldigt bra att det pågår en diskussion om detta. Men jag undrar lite grann över den nya lagstiftningen. Jag har letat lite, och det jag har hittat är att man har gjort en utredning, som lämnades den 25 juni 2020. Remisserna kom in i december. Vad jag hittar har detta inte varit uppe i riksdagen, och det har inte kommit någon ny lagstiftning. I SOU:n slås fast att kommuner gör på väldigt olika sätt, vilket borde tyda på att det inte finns något riktigt enhetligt sätt att göra detta på. Jag skulle gärna vilja höra lite mer om vilken lagstiftning du tänker på.

Jag tänker också att om en fråga utreds är det ibland viktigt att man under tiden utnyttjar det handlingsutrymme man har för att se till att verksamheten inte går i kras innan man har fått nya riktlinjer.

Anförande nr 38

Borgarrådet S m e d b e r g P a l m q v i s t (L): Detta är en fråga där vi verkligen försöker vända på varje sten för att komma framåt och få en lösning som är rimlig för alla.

Vad gäller lagstiftningen är den från 2016. Vi har en rad rättsfall som vi är tvungna att följa i denna fråga. Det finns alltså lagstöd rörande tilläggsbeloppen och nivåerna för dem. Det är precis detta som är utmaningen: Vi har en lagstiftning som inte riktigt lirar med den verklighet vi verkar i. Detta har gjort att det har blivit väldigt besvärligt för resursskolorna att skriva sina ansökningar om tilläggsbelopp.

Anförande nr 39

M a r i a J a n s s o n (FI): Då förstår jag det som att bedömningarna av tilläggsbeloppen började ändras 2018 eller 2019, vilket betyder att det är samma lagstiftning som 2016. Men SOU:n pekar på att man gör på olika sätt och att det inte tycks vara någon annan kommun som har fått bassning för att man har godkänt tilläggsbeloppen enligt de riktlinjer som finns.

Då tänker jag att det i denna fråga är som med så mycket i politiken: Vill man så kan man. Jag tycker att det känns bra att vi är överens om att det är viktigt att vi åtgärdar detta och att de här skolorna får finnas kvar till dess att vi vet mer om hur det kommer att regleras. Jag önskar verkligen att du inte bara säger detta utan att man också faktiskt vidtar åtgärder som kan lugna föräldrarna och se till att barnen får det stöd de har rätt till.

Anförande nr 40

Borgarrådet S m e d b e r g P a l m q v i s t (L): Det är verkligen min intention att vi ska hitta en lösning på detta. Den politiska viljan är att göra allt vi kan för att hitta en lösning, men det är, som sagt, en snårig lagstiftning som vi är tvungna att följa. Min förhoppning är att vi ska hitta en väg framåt, men i dag kan jag inte uttala mig mer än så. Jag vill dock vara tydlig med att detta är elever som verkligen är i behov av särskilt stöd. Vi måste hitta former för barn både i de fristående resursskolorna och i de kommunala skolorna, där vi har ett särskilt stöd som vänder sig till de elever som är i behov av det.

Fråga nr 4. Fördelning av statsbidrag till skolor och förskolor

Anförande nr 41

Borgarrådet K a s i r g a (S): Fru ordförande! Sveriges kommuner har fått kraftigt höjda statsbidrag till välfärden, och i år kommer 1 miljard extra att betalas ut till landets skolor. Syftet med skolmiljarden är att kommunerna ska säkerställa att alla barn och elever får den utbildning de har rätt till, trots pandemin. För Stockholms del innebär satsningen över 80 miljoner kronor extra till skolan. Det är välkomna pengar. Den första delen av tillskottet betalades ut till landets kommuner i februari. Min fråga till finansborgarrådet är: När kommer dessa extramedel att fördelas ut till stadens skolor?

Anförande nr 42

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Ordförande! Tack, Kadir Kasirga, för frågan! Vi kommer att återkomma om när medlen betalas ut. Men de ska användas under 2021, så det är i närtid. Vi kommer att använda medlen för att säkerställa att barn och elever får den utbildning de har rätt till, trots covid-19-pandemin, och se till att de kan användas inom hela skolväsendet, från förskola till vuxenutbildning. De ska också användas för både verksamhet i egen regi och fristående verksamhet. Detta är de ingångsvärden vi har för statsbidragen till skolan.

Anförande nr 43

Borgarrådet K a s i r g a (S): Fru ordförande! Jag tycker att det är tråkigt att finansborgarrådet inte kan ge besked om när statsbidragen kommer att nå verksamheterna. Stockholms skolor skriker efter mer resurser, och de behövs nu, när det faktiskt går att göra något vettigt av pengarna – inte i slutet av året när tillskotten inte självklart kommer eleverna till del. Det finns ingen som helst mening med att spara på pengarna.

Så jag frågar en gång till: Hur och när kommer ni att fördela ut statsbidragen till Stockholms skolor och förskolor?

Anförande nr 44

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Ordförande! Det är ingen som sparar här, utan vi jobbar för fullt med att statsbidragen ska nå ut till verksamheterna. Detta bereds precis nu, och vi känner oss trygga med det. Vi tillförde också 636 miljoner kronor till utbildningsnämnden i budgeten för 2021, och till detta kommer ytterligare statsbidrag som vi kommer att fördela ut. Detta bereds nu, och pengarna kommer att komma skolorna till del i närtid.

Anförande nr 45

Borgarrådet K a s i r g a (S): Fru ordförande! Stockholms skolor hade förra året den sämsta budgeten på 2000-talet. I år är det snäppet mer men knappast något som skolledarna eller lärarna jublar över. Vi anser att kommunfullmäktige måste revidera budgeten för förskolan, grundskolan och gymnasieskolan. Om man använder dessa pengar till en höjning av förskolans schablon med 0,5 procent skulle det innebära cirka 70 nya anställda i förskolan. Detta skulle möjliggöra minskade barngrupper och ökad personaltäthet. Stockholms stad måste använda statsbidragen till det som de är avsedda för – inget annat duger.

Anförande nr 46

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Ordförande! Vi bereder som sagt statsbidragen till skolan och kommer att fördela ut dem till hela skolväsendet. De 2 ½ procent som går till grundskolan är mer än den tidigare majoriteten lade i snitt under hela förra mandatperioden. Vi känner oss alltså trygga med att skolan kommer att få de resurser den behöver.

Fråga nr 5. Åtgärder mot mäns våld mot kvinnor och barn med anledning av pandemins konsekvenser

Anförande nr 47

L i s a P a l m (FI): Ordförande! Förra veckan presenterade Unizon statistik över pandemiåret 2020. Det var ett mörkt år med en tydlig coronaeffekt på våldet, med ett ökat tryck på kvinno-, tjej- och ungdomsjouren. Antalet stödkontakter ökade tydligt, och vi ser också en ökning för Kvinnofridslinjen. Även andra siffror visar på en ökad förekomst av våld. Antalet anmälningar gällande misshandel av en närstående kvinna har ökat med 5 procent jämfört med 2019, enligt Brå. I en kartläggning av Dagens Nyheter bekräftar var tredje kommun att man har sett en ökad förekomst av våld i nära relationer jämfört med föregående år.

Med anledning av detta vill jag fråga socialborgarrådet Jan Jönsson: Vilka åtgärder har staden vidtagit med anledning av pandemins konsekvenser när det gäller mäns våld mot kvinnor och barn? Finns det en krisplan?

Anförande nr 48

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Tack så mycket för denna viktiga fråga! Precis som Lisa beskriver har vi tyvärr sett att mäns våld mot kvinnor och även mot barn har ökat som en följd av pandemin. Det ska dock samtidigt sägas att vi inte har sett något jättestarkt ökat inflöde av orosanmälningar. Därför tror jag att vi faktiskt kommer att se konsekvenserna tydligare när pandemin är över. Då kommer kanske fler att vara fria, så att säga, att söka stöd på ett annat sätt.

Vi har gjort ett antal olika saker. Dels hade vi en kampanj med information i sociala medier och på andra sätt inför julhelgen. Den följdes sedan upp med en längre kampanj på stan med olika affischer med information om hur man kommer i kontakt med socialtjänsten. Vi har stärkt arbetet i Origo, till exempel, och de har också varit ute med information. Detta handlar väldigt mycket om att nå fram till målgrupperna så att de vet vart de ska vända sig. Vi har också i budgeten för det här året förstärkt arbetet mot våld i nära relationer med 8 miljoner. Det hoppas jag ska få en del effekt.

Anförande nr 49

L i s a P a l m (FI): Det som du räknar upp – kampanjer, 8 miljoner mer i budget och så vidare – låter naturligtvis bra. Men frågan är om det finns en sammanhållen krisplan för att möta konsekvenserna av våldet. Detta är något som efterfrågas av jourrörelsen, men också Jämställdhetsmyndigheten har varit ute i frågan och uppmanat kommuner att ha en sammanhållen krisplan.

Vidare handlar det inte bara om kampanjer utan också om tillförande av resurser för att kunna placera längre på skyddat boende. Vi vet att antalet dagar som man har kunnat placera på skyddat boende har sjunkit under en längre tid.

Flera stadsdelar rapporterar nu dessutom att man har fler som söker skydd från våld. Vi ser också att det tar allt längre tid att få stöd på relationsvåldscentrum. Jag undrar därför om det finns någon sammanhållen krisplan.

Anförande nr 50

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Någon sammanhållen krisplan kan jag inte påstå att vi har. Detta är ett arbete som har bedrivits inom ramen för det ordinarie krishanteringsarbetet under förra året. Då hade vi en väldigt intensiv uppföljning varje vecka för att se hur inflödet var i olika stadsdelar och så vidare.

Däremot är det egentligen ett positivt tecken att det nu kommer in fler ärenden till stadsdelarna. Det visar att fler vågar ta kontakt. När det gäller RVC stämmer det att det under en period under senhösten och vintern tog lite längre tid, men det har betats av. Det var framför allt RVC i söderort som hade längre köer, men vad jag vet ska detta i princip vara hanterat nu.

Anförande nr 51

L i s a P a l m (FI): Det är positivt om staden går ut och visar framfötterna, för jourrörelsen och för alla som dagligen arbetar mot mäns våld mot kvinnor och mot våld mot barn, för att kunna hantera en krissituation som fanns redan innan. Många kvinnor och barn levde i en våldsutsatthet som vi nu ser förvärras som en effekt av pandemin.

Att vi exempelvis kan tillföra resurser till relationsvårdsteamet, ge extra bidrag till kvinno- och tjejjourerna, möjliggöra längre placeringar på skyddat boende och så vidare är sådant som efterfrågas av kvinnojournrörelsen. Jag ställer min sista fråga: Kommer staden att kunna ta fram en krisplan för att möta våldet? Jag tror att detta är något som verkligen efterfrågas.

Anförande nr 52

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Jag tror fortfarande inte riktigt att det är en krisplan i den bemärkelsen som är det viktigaste att jobba med nu. Det viktigaste är till exempel att vi får fram boenden, att vi ser till att boendeplaceringar förlängs och att vi ser till att man får stöd efter att man blivit omplacerad. Socialförvaltningen har också nu ett arbete tillsammans med bostadsförmedlingen, där vi ska titta på att förturer hanteras på ett bättre sätt.

Sedan hoppas jag själv väldigt mycket på det som heter Islandsprojektet, som innebär att socialjouren ska åka ut på 112-larm som polisen åker ut på vid våld i hemmet. Då ska man kunna möta upp med stöd och insatser direkt på plats och inte, som annars, några dagar efteråt.

Fråga nr 6. Bromma flygplats

Anförande nr 53

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Vi kunde häromdagen läsa i Dagens Nyheter att det plötsligt har dykt upp privata intressen som vill ta över Bromma flygplats från Swedavia. Det rör sig om en Wilhelm Wohlfahrt, en lobbyist för flygintressen, som säger i intervjun att politiker från staden har visat intresse för förslaget. Jag undrar om finansborgarrådet är en av dessa politiker eller om någon annan, en tjänsteman eller så, har träffat dessa aktörer. Min fråga är om påståendet stämmer.

Anförande nr 54

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Ordförande! Tack, Jan Valeskog, för frågan! Nej, jag har inte fört någon dialog med denna grupp och känner inte heller till att någon skulle ha gjort det. Jag skulle i så fall hänvisa denna grupp till Tomas Eneroth och Swedavia för fortsatt dialog i frågan.

Jag kan vidare notera att Braathens vd och ägare fortfarande efterlyser besked från regeringen om hur svenskt inrikesflyg ska säkras. Detta är en frågeställning som jag också önskar svar på, så den kan vi passa på och skicka med till regeringen.

Anförande nr 55

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Det var bra att få det klagörandet. Då inser vi att det inte bara är en lycksökare utan också en skojare som är ute och påstår något som inte är sant: att staden har visat intresse för detta. Det är bra att veta.

Sedan har vi Brommafrågan, där vi har en majoritet i riksdagen som säger nej till en nedläggning. Moderaterna är ett av de partierna. Det är ganska trist när vi vet till exempel att Swedavia vill utreda Arlandas framtida kapacitet. Det kan ske i slutet av 30-talet medan Moderaterna, åtminstone i regionen, pratar om att man måste ha besked nu om huruvida det behövs ökad kapacitet eller inte. Detta är ändå kopplat till Brommafrågan. Hur ser finansborgarrådet på att Moderaterna på det här viset blockerar frågan på ett olyckligt sätt, när vi vet att det tar lång tid att utreda och göra sådana här förändringar gällande till exempel ny kapacitet för långsamtgående flygplan för ett framtida elflyg? Om de behoven finns eller inte behöver utredas. Hur ser Moderaterna i Stockholms stad på detta?

Anförande nr 56

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Det är intressant – det är inte första gången i dagens debatter med Jan Valeskog som Moderaternas nationella hållning kommer upp. Men jag kan gärna svara på denna fråga också. Man efterlyser också garantier för hur Arlandas kapacitet ska säkras, för inte heller där ger regeringen och Tomas Eneroth besked. Nu när vi står inför situationen att vi ska svara på hur vi ska prioritera resurser i nationell plan har Trafikverket inte ens fått i uppdrag att titta på Arlanda och förbindelser till och från flygplatsen, vilket också är viktigt i en växande region.

Det är alltså många besked jag efterfrågar från ansvarig minister Eneroth. Det är till syvende och sist han som tillsammans med sina kollegor avgör båda flygplatsernas framtid.

Anförande nr 57

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Det måste vara ett missförstånd när man pratar om att man kan ge garantier nu när det gäller behoven i slutet av 30-talet på Arlanda flygplats. Det är just detta som Swedavia vill och behöver utreda, medan Moderaterna blockerar frågan med att de vill ha besked nu, vilket naturligtvis har politiska skäl. Där har finansborgarrådet uppenbarligen en viktig sak att informera Moderaterna på nationell nivå om; de har uppenbarligen en annan agenda än Stockholms bästa.

Detta måste ändå vara något vi har gemensamt här: att gentemot både regeringen, som ju inte har majoritet i denna fråga, och riksdagen kräva att man nu helt enkelt får sluta larva sig. Nu ska Arlandas framtida behov utredas, och Bromma kan läggas ned i närtid. Vi har utredningar från både handelskammaren och Swedavia och även från annat håll som tydligt visar detta. När vi nu gemensamt har tagit avstånd från en sådan här lycksökare kan vi väl gemensamt ta ett steg framåt i denna fråga?

Anförande nr 58

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Ordförande! Jag sa bara att jag inte haft kontakt med denna grupp. När det gäller Arlandas eller Brommas framtid har vi inte fått se Swedavias utredning; den har sekretessbelagts. Det är också ett problem i detta: Uppgifter mörkas och kommer inte fram. Men ska man börja planera för en förstärkning på Arlanda tar det 20 år att få miljötillstånd, och det arbetet måste börja nu. Det är också därför vi behöver ha långsiktiga planeringshorisonter.

Hittills har vi inte fått några besked om att man ser problem med tillgängligheten till och från Arlanda, vilket är ett dilemma och något som vi nu trycker på i våra önskemål till regeringen när man nu står inför nationell plan.

Och när det gäller Bromma beror det helt på. Vi måste ju säkra inrikesflyget i Stockholm, och därför är vi moderater emot en förtida nedläggning. Men det handlar helt och hållet om hur man avser att gå vidare när det gäller att säkra kapaciteten på Arlanda.

§ 15 Avfallsplan för Stockholm 2021–2024

Anförande nr 59

M a r i a A n t o n s s o n (MP): Ordförande, ledamöter, åhörare! I dag ska vi anta en ny avfallsplan för Stockholm. En avfallsplan är ett lagstadgat strategidokument som gäller för alla som bor och verkar i staden. Det är både ett visions- och ett styrdokument som spänner över allt från döda hundar till fosfor i avloppsslam. Den ska fungera som ett planeringsinstrument och innehåller både mål och åtgärdsplaner för hur målen ska nås.

Syftet med avfallsplanen är att ha en strategi för Stockholms stads och andra aktörers arbete inom avfallsområdet i planering av nya områden, vid prövning av bygglov, i tillsyn över miljöfarlig verksamhet samt för hur invånarna och verksamheterna i staden ska hantera sitt avfall. Tyngdpunkten i planen ligger på avfall under kommunalt ansvar, det vill säga det som uppkommer hos hushållen samt liknande avfall hos verksamheter.

Avfallsplanen som vi ska besluta om i dag är en framåtsträvande plan. Några nyheter i den är ett tydligt fokus på nedskräpning, vilket lyfts till ett eget huvudmålsområde. Det ligger även ett förstärkt fokus på förebyggande av avfall, cirkulär ekonomi och att förflytta avfall uppåt i avfallshierarkin.

Kopplingen till de globala och nationella miljömålen såväl som stadens egna miljömål har förtydligats. Nytt är också att det som en bilaga ligger en sammanställning av alla åtgärder som är uppdelade per förvaltning och bolag. Det här kommer att förtydliga och underlätta arbetet med att få ett avfallssmartare Stockholm.

Det är med stolthet jag kan yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 60

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Tack, Maria, för inledningen som tydliggjorde varför fullmäktige ska fatta det här beslutet och hur viktig en avfallsplan är för Stockholm!

Jag vikarierar i dag för ett borgarråd som har sjukt barn, och när jag läser på är det med bestörtning jag kan konstatera att vi inte har bra incitament för andra att få bukt med sitt plastavfall. Det här känner nog övriga fullmäktige till. Bland annat är det så att förbränningen av plast i Stockholm till väldigt stor del handlar om att våra grannkommuner exporterar plasten till Stockholm, och sedan förbränns den här. Därmed saknas incitament för att de ska komma till rätta med sin plasthantering. Det är sådana här saker som gör att det är ännu viktigare att vi har tydliga planer med höga målsättningar och tydliga incitamentsstrukturer.

Med det sagt tycker jag att vi har lämnat bra förslag om storskalig biokolsanläggning, om minskat plastavfall och hur vi ska komma till rätta med nedskräpning och otryggheten runt våra återvinningsstationer. Vi känner dock att vi inte riktigt får gehör för dessa förslag.

Vi kan också konstatera att väldigt många remissinstanser svarar positivt på vårt förslag när det gäller hanteringen av stadens masshantering. Den enskilt största volymen avfall som hanteras i staden är byggavfall, framför allt schaktmassor. Genom att ändra kraven på massgodsfordon skulle vi kunna halvera antalet lastbilar som kör i staden och därmed också utsläppen. I princip samtliga remissinstanser delar den här uppfattningen, och ändå blockeras ett förslag som skulle få en sådan positiv klimateffekt.

Det finns även andra exempel. Vi kan köpa mjölk dygnet runt, men vi kan inte återvinna vårt avfall. Återvinningsstationerna har ibland väldigt begränsade öppettider, och det är långa köer. Det gör i sin tur att inte alla väljer återvinningsstation för att hantera sitt avfall, utan man väljer tyvärr andra vägar som inte gynnar återvinning. Här bör vi kunna hitta andra system.

Det och mycket mer finns i vårt förslag till beslut. Jag yrkar bifall till det socialdemokratiska förslaget.

Anförande nr 61

M a r i a A n t o n s s o n (MP): Jag har några korta reflektioner kring det Karin Wanngård sa. När det gäller plastanvändningen är det en ny handlingsplan på väg för att minska den. Det Karin Wanngård sa om att vi betalar för andra kommuners förbränning genom förbränningsskatten när avfall bränns i Stockholm förstod jag inte. Det är Stockholm Exergi som bränner våra hushållssopor. Därmed betalar vi vår andel i förbränningsskatten. Andra kommuner betalar sin andel, oavsett var anläggningen ligger.

Masshantering ligger inte under det kommunala ansvaret, utan där ligger hushållsavfallet. Det företagen genererar ligger inte under det kommunala ansvaret. Det man genererar som är jämförligt med hushållsavfall, typ om du äter en macka och det blir någonting över, blir däremot ett kommunalt ansvar, även om du gör det på jobbet.

Hur tänker Karin Wanngård att det skulle komma in i avfallsplanen när det inte ligger under det kommunala ansvaret?

Anförande nr 62

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Jag sa ingenting om betalningen, utan det handlade om själva förbränningen och koldioxidutsläppet, som exporteras till vårt koldioxidutsläpp eftersom det förbränns i Stockholm. Det var det som jag var inne på: Vi måste hitta en incitamentsstruktur som gör att man inte vill förbränna plasten utan återvinna den i stället. Det är det som är så viktigt, och det är det som också är en väldigt stor fråga när det handlar om hur vi energibeskattar i det här landet.

Det är alltså jätteviktigt, och det är därför som vi måste ha in det i de här planerna så att vi kan säkerställa att vi kan ligga ännu bättre i framkant. Vi gör det i europeiska mått mätt, men vi kan bli ännu bättre i Stockholm. Men då måste vi höja nivån, höja ribban och sikta högre. Det är där vi inte ser att alla våra positiva förslag har tagits in i den här planen.

Anförande nr 63

F r i t z L e n n a á r d (M): Ordförande! Jag hade inte tänkt bli alldeles för långrandig, dels av hänsyn till coronasituationen, dels för att Maria Antonsson så föredömligt har redogjort för avfallsplanens helhet.

Jag vill ändå passa på att särskilt uppmärksamma huvudmålet om minskad nedskräpning i staden. Nedskräpning skadar förstås vår miljö när avfall, plastförpackningar och annat hamnar i vår natur och i våra vattendrag. Bara det är skäl att motverka nedskräpning. Men nedskräpning har också en effekt på hur stadsrummet upplevs och hur vi som bor i staden och de som besöker Stockholm upplever staden. En skräpig miljö ger en känsla av vanvård, negligerande och kanske gör att de som vistas i staden inte betar sig riktigt så bra som de annars skulle göra. Om inte annat förtar skräp en del av Stockholms skönhet.

En skräpig miljö ger också en mindre välkomnande känsla. Det kan kännas mindre säkert och ibland kanske till och med otryggt. Stockholm ska vara en ren, trygg och snygg stad, och då behöver stadsrummet vara rent. Det är därför mycket glädjande och bra att det nu kommer in som ett huvudmål i avfallsplanen att nedskräpningen ska motverkas, som en liten del i arbetet med att göra Stockholm till en trevligare, säkrare och renare stad. Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 64

F r e d r i k P e t t e r s s o n (S): Ordförande! Avfallsplanen innehåller många bra åtgärder om hur vi ska ta till vara och hantera vårt avfall här i Stockholm. Men jag kan ändå sakna en ännu mer progressiv avfallsplan som skapar en förändring av hur det framtida Stockholm ska ta hand om sitt avfall. I avfallsplanen saknar jag tydliga och skarpa krav med mål om nollutsläpp eller klimatneutralitet och fram till dess att ställa krav på minskade utsläpp vid upphandlingar.

Stockholm är och ska vara en stad och region där man ska kunna klara sig utan bil, som jag själv gör till exempel. Detta ställer också krav på en ökad vilja från staden att försörja medborgarna med fler mobila lösningar, exempelvis vad gäller grovavfall och farligt avfall. Jag är själv skiftarbetare, och ibland är det svårt att hinna med före och efter jobbet. Därför skulle jag vilja se en ökad tillgänglighet hos återvinningscentralerna, som Karin Wanngård sa. Det tog jag även upp i budgetdebatten för två år sedan. Alla ska kunna besöka återvinningscentralerna i anslutning till arbetet.

Avfallsplanen nämner biokol. Biokol är en oerhört viktig resurs för oss, och vi anser att en storskalig anläggning måste upprättas. Det måste också framgå i planen när den ska tas i drift. Varje nytt projekt som byggs i Stockholm bör pröva möjligheten till en sopsugsanläggning. Sopsugsanläggningen minskar buller, ökar viljan till sortering och kan minska skadedjur. Framför allt är det en klimatinvestering.

Med detta hänvisar jag till Socialdemokraternas förslag till beslut.

Anförande nr 65

M a r i a A n t o n s s o n (MP): Det är här mitt favoritämne; jag blir så nyfiken på massor och skulle vilja bemöta allt.

Ni pratar mycket om minskade utsläpp och utsläpp vid upphandlingar. Tänker ni på utsläpp som ett avfall? Det är en väldigt spännande tanke, tycker jag, för det är ändå i avfallsplanen. Det var en konkret fundering.

Biokol är jättebra men ligger inte riktigt under avfallsplanen, även om det är trädgårdsavfall. Vi försöker att hitta platser. Det svåra i Stockholm är utrymmet och att hitta en plats att bygga. Än så länge har vi en liten pilotanläggning ute i Bromma. Det är absolut bra, men jag tycker inte riktigt att det hör hemma här.

Sopsugsanläggningar tittar vi mycket på. Det är något av ett strategiskt val, för de är ganska dyra. De har en livslängd på kanske 40–50 år, och sedan måste vi göra om hela investeringen, till skillnad från lättillgängliga soprum eller annat. Det är också energikrävande, apropå utsläpp. Man behöver väga det ena mot det andra.

Anförande nr 66

F r e d r i k P e t t e r s s o n (S): Om jag börjar med sopsugsanläggningarna är det en väldigt häftig sak. Där kan vi samla allt material till en och samma upphämningsplats från flera fastigheter, vilket bland annat minskar transportsträckor och buller för de boende runt omkring och troligtvis också minskarskadedjuren som kan söka sig till avfallsrummen.

Att utsläpp skulle kunna vara avfall får vi väl ändå anse. Vi släpper ju ut någonting som inte var där innan.

Anförande nr 67

R o s e - M a r i e R o o t h (V): Ordförande! Det här kan vara en av de viktigaste planer som läggs i en kommunstyrelse, nämligen det som handlar om vårt avfall och hur vi ska komma till rätta med det i staden. Vi är väldigt glada över att en avfallsplan har lagts fram. Vi kanske tycker att den kunde ha kommit något tidigare så att vi hade hunnit reflektera mer över den i våra nämnder, till exempel miljö- och hälsoskyddsnämnden, avfallsnämnder och liknande, för det är många bra skrivningar. Men det är också många skrivningar där vi från Vänsterpartiet skulle vilja se lite skarpare skrivningar och krav.

Jag vill framför allt yrka bifall till vår reservation i kommunstyrelsen och prata lite om plasten, som vi har pratat en hel del om redan. Vänsterpartiet skulle vilja se ett tillägg och en skarpare skrivning som handlar om plastavfall som ska till förbränning. Det handlar om det osorterade och det sorterade avfallet. Skatten är konstruerad så att man försöker minimera antalet ton förbränt material från fjärrvärmebolagens sida. Den sorterade plasten ger mer värme, och då är det också den plasten som helst ska förbrännas, eftersom den ger mer energi. Det här är ett incitament till att få oss att fastna i koldioxidutsläppen i stället för att befria oss från dem och öka incitamenten för sortering och återvinning. Det här tycker vi är en ganska viktig skrivning som har fallit bort i avfallsplanen.

I övrigt välkomnar vi många av förslagen till exempel gällande hanteringen av avfallet i våra soptunnor och i papperskorgar runt om i staden. Att nedskräpning ska beivras på ett effektivare sätt välkomnar vi väldigt mycket. Men vi behöver en skarpare skrivning och en tydligare differentiering så att vi inte fastnar i en plastförbränning som ska ge oss energi och skapa mer koldioxidutsläpp. Därför yrkar jag bifall till reservationen från Vänsterpartiet med flera i kommunstyrelsen.

Anförande nr 68

M a r i a A n t o n s s o n (MP): Jag förstår inte riktigt det här resonemanget. Vi bygger ju en sorteringsanläggning i Högdalen som ska sortera ut all vår plast, och vi har en förbränningsskatt just på det fossila i det vi bränner. Det är där skatten ligger, och den har kommit till just för att vi ska få bort plasten ur det som förbränns. Därför förstår jag inte riktigt kritiken.

Anförande nr 69

R o s e - M a r i e R o o t h (V): Vi tycker inte riktigt att det kommer fram att det är den effekten som uppnås med skatten. Med den här skrivningen fastnar vi i stället i en avfallshantering som ökar koldioxidutsläppen. Vi tycker inte att det är tydligt.

Anförande nr 70

M a r i a J a n s s o n (FI): Jag ska fatta mig kort. Det är en bra plan, men den skulle kunna vara ännu bättre. Jag yrkar bifall till den rödrosa reservationen.

Anförande nr 71

S u s a n n e W i c k l u n d (C): Jag tänkte bara komplettera lite grann. På bordet har vi nu den nya avfallsplanen, och det är den vi ska förhålla oss till. Den nya planen anser jag är både mer omfattande, bättre och skarpare än den förra, och jag utgår från att nästa plan kommer att vara ännu bättre när vi tar den om några år. Tekniken utvecklas hela tiden, och vi kommer att ha mer statistik och underlag till vår plan. Det kommer också att genomföras olika projekt ute i landet och i Stockholm, och de resultat som kommer ut av det kommer vi att kunna dra nytta av. Biokolsanläggning är ett exempel.

Vi har varit inne på det här med plasten, och jag hoppas till exempel att vi kommer att kunna få lite mer statistik som visar hur mycket plast som egentligen sorteras ut och som inte förbränns med det andra. Det underlaget kommer vi då att kunna använda till att kanske ändra förbränningsskatten så att den inte motverkar sitt syfte, som jag ser det. Jag är alltså lite grann inne på det som redan har nämnts här uppe vad gäller plasten.

Det var någon som sa sig vara stolt men absolut inte nöjd. Jag yrkar bifall till vårt förslag till kommunstyrelsens förslag till beslut.

§ 16 Projekt Vårbergsvägen inom Fokus Skärholmen

Anförande nr 72

J o h a n N i l s s o n (M): Ordförande, fullmäktige! Det genomförandebeslut som vi tar här i dag är en viktig del av det större projektet Fokus Skärholmen som bedrivs inom Skärholmens stadsdelsområde och som, när allting är klart, innebär ett tillskott på över 4 000 nya bostäder. Det ligger helt i linje med den grönblå majoritetens höga mål för bostadsbyggandet men innebär samtidigt alltifrån fler förskolor, skolor och ökad närservice till nya mötesplatser och omfattande satsningar på parker och grönområden. En viktig målsättning för Fokus Skärholmen är, vilket jag tror att många känner till vid det här laget, också att utveckla området med social hållbarhet i fokus. Den omfattande utvecklingen innebär i sig en stor potential att påverka stadsdelens utveckling i en positiv riktning, och jag ser det här genomförandebeslutet av projekt Vårbergsvägen som en del i den inriktningen.

Bostadsutvecklingen inom genomförandet av projekt Vårbergsvägen innebär att varierande upplåtelseformer tillskapas i Vårberg. Detaljplanen medger närmare 1 500 bostäder, varav 980 redan har markanvisats. Av dem har 75 procent varit hyresrätter och 25 procent bostadsrätter. Den här fördelningen, med en större andel hyresrätter, har tyvärr gett ett negativt resultat på lönsamhetskalkylen, och därför kommer vi att se över om de blivande lägenheterna kan komma att upplåtas med bostadsrätt för att få en bättre projektekonomi. När det gäller projektekonomi vill jag dock säga att hela projektet Fokus Skärholmen fortfarande håller ett positivt netto totalt sett, vilket är mycket viktigt att uppnå.

Avslutningsvis vill jag passa på att kort lyfta fram att genomförandebeslutet också innebär en omvandling av Vårbergsvägen till en stadsgata. Den här typen av investeringar i gång- och cykelinfrastruktur ger både en ökad trygghet och bättre kopplingar inom området, vilket är högst önskvärt.

Med det yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 73

A n d e r s G ö r a n s s o n (S): Ordförande! Jag ska bespara er de faktauppgifter som Johan Nilsson så föredömligt drog och säga så här: Innan vi satte fokus på Skärholmen byggdes det knappt en enda bostad i dessa områden. Den osynliga handen, marknaden, levererade inget byggande i de här områdena. Så är det ofta. Nu är vi alla överens om att det här är ett bra projekt. Men det är viktigt att komma ihåg att detta är ett typexempel, skulle jag säga, som man skulle kunna lära sig av även i Rågsved och Hagsätra när det gäller hur staden med hjälp av tydlig styrning och genom att utnyttja de kommunala bolagen får till ett byggande som annars inte kommer till stånd. Det här måste vi hålla i, för det är så här vi utvecklar Stockholm utanför de centrala delarna. Det är också så här vi kommer bort från frimärksmodellen.

Fokus Skärholmen är ett projekt som handlar om social hållbarhet. I översiktsplanen finns det fyra grundläggande mål: en växande stad, en sammanhängande stad, en god offentlig miljö och en långsiktigt klimatsmart stad. Jag tänkte fokusera lite på de tre första; den fjärde ingår som en del i projektet överlag.

När det gäller den växande staden är det ganska självklart. Det handlar om 4 000 bostäder totalt, där det här projektet står för drygt 200, och det som Johan Nilsson beskriver med Vårbergsvägen är ett alldeles utmärkt exempel på en sammanhängande stad. Dock gjordes en del neddragningar 2019 när det gäller den offentliga miljön utanför exploateringsområdena, något som vi tyckte var väldigt olyckligt eftersom de här områdena, till skillnad från de centrala delarna som ofta beroende på det höga exploateringsvärdet får mycket pengar till den offentliga miljön, behöver stöd.

Så långt, så gott. Det finns dock ett par saker som oroar oss, och den första handlar om det här med bostadsrätter och hyresrätter. Vi vill se en modell för 50–50. Vad Skärholmen behöver är ett antal stora hyresrätter där människor kan göra den snabba sociala resan, gå från en tvåa eller trea till en fyra utan att behöva ombilda. Det är nämligen den andra saken som vi tycker är knepig i det här fallet, nämligen att majoriteten väljer att ombilda hyresrätter och dra bort billiga överkomliga lägenheter för dem som bor i området.

Med detta sagt: Bifall till förslaget, men tänk på de saker och de medskick som jag just gjorde!

Anförande nr 74

J o h a n N i l s s o n (M): Ordförande! Tack, Anders, för många goda erkännanden om mitt anförande! Jag tror att vi är överens i mångt och mycket. Skärholmen kommer att bli jättebra genom alla de här satsningarna och alla delområden och delprojekten, något som vi alla självklart vill.

Jag håller som sagt var med om det mesta, men på slutet lyckades Anders Göransson få in kritik mot det reviderade beslutet där vi gjorde en del förändringar i den offentliga miljön. Jag vill bara bemöta det och säga att det var en konsekvens av att projektet Fokus Skärholmen visade ett negativt resultat. Det skulle bli en kostnad för kommunen. Vi skulle gå back. Då gjorde vi en översyn för att se vad i den offentliga miljön som andra aktörer kunde tänkas bära kostnaden för och som inte behöver bäras i det här projektet. Det innebär ju inte att de här sakerna inte ska göras, utan de görs av andra nämnder eller andra aktörer som vi söker samarbete med. De finns bara inte med i kalkylen som vi svarar för. Det är skillnaden.

Anförande nr 75

A n d e r s G ö r a n s s o n (S): Det låter alldeles utmärkt. Jag lovar att vi i oppositionen kommer att sätta fokus just på det här, för det är ofta så att vi börjar med stora ambitioner och sedan skär vi ned i de projekten där det är svårt att få projektekonomi. Det rör sig ofta om ytterstaden, och då får ytterstaden stå tillbaka. Under den förra mandatperioden gjorde vi faktiskt så att vi räknade upp och såg till att man kunde överföra från innerstaden till ytterstaden, just därför att den offentliga miljön alltid klarar sig i innerstaden av det skälet att exploateringskostnaden är hög.

Jag ser fram emot att följa detta och bidra till att den offentliga miljön i Fokus Skärholmen blir alldeles utmärkt.

Anförande nr 76

S a r a S t e n u d d (V): Ordförande, ledamöter, åhörare! Fokus Skärholmen var och är ett profilprojekt för socialt hållbar utveckling. Projektet handlar både om att bidra till ett ökat bostadsbyggande i ett område där det knappt har byggts sedan miljonprogrammet och att styra mer av stadens investeringar till området.

Därför anser vi att det var mycket olyckligt att den grönbå majoriteten hösten 2019 minskade projektbudgeten och investeringarna i Skärholmen. Dessutom beslutade den grönbå majoriteten att även ändra fördelningen av upplåtelseformer genom att öka andelen bostadsrätter och på vis överge likadelningsprincipen i projektet. Som grädde på moset skriver finansborgarrådet att de 440 bostäder som återstår att markanvisa bör bli bostadsrätter.

Föga förvånande menar vi att det är en felaktig politik att minska andelen hyresrätter. Visst behövs det en blandad bebyggelse, men samtidigt är behovet av hyresrätter stort. Varför bygger vi inte det som behövs mest, det vill säga hyresrätter? Utöver att det behövs hyresrätter kommer majoritetens ombildningar att bidra till en brist på hyresrätter med överkomliga hyror, vilket kommer att drabba hushåll med låga inkomster och avsaknad av kapital. Bara i Skärholmen riskerar 293 lägenheter inom Stockholmsshems bestånd att ombildas, varav 72 fyrarummare.

För att komma till rätta med trångboddheten i Skärholmen behövs i stället fler hyresrätter i området. Vi anser därför att åtminstone hälften av återstående markanvisningar inom det här projektet ska vara hyresrätter med en stor del fyrarummare eller större.

Anförande nr 77

M a r t i n H a n s s o n (MP): Ordförande! Bara ett litet förtydligande: Efter de återstående markanvisningarna, även om allt skulle bli till bostadsrätter, kommer den totala fördelningen ändå att bli 54 procent hyresrätter och bara 46 procent bostadsrätter. Det kommer alltså fortfarande att vara mer hyresrätter som byggs här än bostadsrätter.

Anförande nr 78

S a r a S t e n u d d (V): Jag blir alltid lika fascinerad när Martin Hansson kommer hit och pratar om sin statistik, för det kommer ju ändå att gå lite minus.

I början av det här projektet ville vi se väldigt mycket hyresrätter. Det skulle i stort sett bara byggas hyresrätter, så det är ju det vi tittar på. Sedan gjorde ni om det så att det skulle bli hälften hälften, och nu blir de sista 440 markanvisningar till bostadsrätter. Dessutom ska ni omvandla en hel del där ute. Då blir det ändå inte rätt i statistiken för mig. 54 procent är fortfarande för lågt. Vi vill ju ha upp det på 60–40.

Anförande nr 79

P e t e r B a c k l u n d (L): Ordförande, ledamöter! Vi liberaler tycker också att det här är ett alldeles utmärkt projekt. Vi delar inte alls farhågorna om att det är för få hyresrätter, utan vi tycker att det är en ganska bra blandning. Det blir 46 procent bostadsrätter och 54 procent hyresrätter. Det är fördelningen efter att vi har fördelat

440 bostadsrätter i kommande markanvisning. Kalkylerna måste ju på något sätt hållas, och det är ändå så att det här projektet kommer att gå minus. Skulle man då bygga fler hyresrätter är det ganska klart att projektet ser sämre ut ur ekonomisk synvinkel.

Sedan är det väl ändå bra att blanda hyresrätter och bostadsrätter, kanske med något fler bostadsrätter i ett område som faktiskt domineras av hyresrätter. Det är bra ur väldigt många perspektiv, och vi tycker därför att man ska försöka att blanda olika upplåtelseformer i olika typer av områden. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 80

Salar Rashid (S): Jag har bara en enkel fråga. Jag skulle kunna acceptera ett utfall av en av dessa viktningar mot att man kanske blir tvungen att ändra upplåtelseformerna i Fokus Skärholmen. Men sammantaget för hela området har vi ombildningar, vi har renoveringar och vi har den här viktningen som innebär att ni har gått från att bygga 50–50 till att i runda slängar bygga 60–40. Då är min fråga: Hur ser du på utvecklingen att hyresrätter som sådana får en negativ viktning i stadsplaneringen och stadsbilden? Hur ser du på att fler människor tvingas att flytta från ytterstaden?

Anförande nr 81

Peter Backlund (L): Tack för frågan! Vi tycker att det ser ut att bli en väldigt bra blandning i det här området. Man måste titta på totalen: Vi är fortfarande från vårt håll i majoriteten väldigt intresserade av att bygga blandade områden med både bostadsrätter och hyresrätter. Det är vårt mål i alla de planer som finns när det gäller markanvisning och den biten. Jag ser därför inte de faror som Salar Rashid ser, utan jag tycker att projektet är alldeles utmärkt.

Anförande nr 82

Sara Stenudd (V): Ordförande! Jag vill ställa en fråga: Varför skulle inte vi i staden kunna fördela pengarna lite bättre mellan lönsamma projekt och mindre lönsamma projekt? Det är ju inte så att vi inte går med jättestort överskott i vissa projekt, till exempel Norra Djurgårdsstaden.

Det här som Peter Backlund säger om att det är bra med blandade upplåtelseformer, varför gäller det bara i förorten eller i ytterstadsområden? Det är ju inte så att vi har beslutat om att det ska vara 45–55 procent hyresrätter till exempel i Slakthusområdet eller i Norra Djurgårdsstaden, utan det gäller bara i de här projekten. Det här med blandade upplåtelseformer klingar därför lite illa för oss.

Anförande nr 83

Peter Backlund (L): Vi har ingenting emot att man bygger hyresrätter även i områden där det finns gott om bostadsrätter, och det finns exempel på att vi gör på det sättet också.

När det gäller fördelningen av pengar är det trots att vi förändrade i det här projektet fortfarande en negativ siffra. Det är helt riktigt att varje enskilt projekt inte kan bära sig, men på totalen ska det ändå försöka bära sig. Om man skulle göra som Vänsterpartiet vill och öka på andelen hyresrätter i det här projektet skulle det faktiskt bära sig ännu mindre än vad som är fallet nu.

§ 17 Projekt Bygglogistikcenter i Norra Djurgårdsstaden

Anförande nr 84

J o h a n N i l s s o n (M): Ordförande, fullmäktige! Bygglogistikcenter kan associeras till olika saker. Det här är en jätteviktig sak när vi bygger och utvecklar Stockholm. För den som inte är så insatt ska jag bara kort börja med vad det handlar om. Det handlar alltså om att slippa transporter och att kunna göra mer saker på plats när vi bygger – en jätteviktig fråga.

Stockholm har ju länge haft höga ambitioner på miljö- och klimatområdet, vilket Norra Djurgårdsstaden är ett tydligt exempel på. Norra Djurgårdsstaden är ett av Stockholms stads utpekade största stadsutvecklingsområden, där totalt 12 000 bostäder kommer att byggas fram till 2035.

De första bostäderna började byggas utmed Husarviken 2011. Sedan dess har 3 000 lägenheter byggts där och kring det gamla gasverket i Hjorthagen, varav 500 studentbostäder. Apropå den senaste diskussionen kan jag också glädjande nog berätta att 54 procent är hyresrätter, i innerstaden.

Att ett gammalt industriområde på det här sättet saneras och utvecklas med bostäder parallellt med offentlig och kommersiell service är fantastiskt. För min egen del är det precis på det här sättet som jag vill att vi ska bygga och utveckla Stockholm och ge plats för service, kultur och nya arbetstillfällen, plats för stockholmarna att komma fram till vattnet och njuta av vår vackra storstad.

Att bygga ett bygglogistikcenter medan vi håller på och bygger och kommer att bygga i 15 år till kommer alltså att ge färre transporter, en bättre samordning och mindre material- och avfallsvinn. Det bidrar till det övergripande målet om ett hållbart och resurseffektivt byggande och att främja forskning och innovation inom bygglogistik. Det är nämligen så att i Sverige står bygg- och fastighetssektorn för 33 procent av den totala energianvändningen och för 21 procent av växthusgasutsläppen. Ungefär hälften av de här utsläppen kommer från just själva byggfasen, så det finns mycket att hämta hem och vinna på att vara miljö- och resurseffektiv i själva byggskedet.

Därför tycker jag att det är mycket värdefullt ur ett miljö- och klimatperspektiv att vi nu kan fortsätta arbetet med bygglogistikcenter. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

§ 19 Förändring av markanvisning samt överenskommelse om exploatering med överlåtelse av mark för bostäder och kontor inom fastigheterna Greifswald 1, Harvard 1, Sorbonne 1 och 2 i Hagastaden, Vasastaden

Anförande nr 85

J o h a n N i l s s o n (M): Ordförande, fullmäktige! Med risk för att jag har sagt det förut har vi i den grönblå majoriteten mycket höga ambitioner när det gäller bostadsbyggande. Det går faktiskt också att se genom att titta på statistiken. Förra året markanvisade vi hela 8 441 bostäder, vilket tyvärr var något färre än året innan då det var 8 479. De här två utfallen är det tredje och fjärde högsta resultatet någonsin i Stockholms stads historia, vilket vi är stolta över.

Att upprätthålla den här typen av höga nivåer kräver att vi vrider och vänder på den mark vi har att tillgå. Marken är begränsad, och det gäller att tänka smart utan att göra avkall vare sig på kvalitet, kulturhistoriska värden eller på att möta behovet av ökad samhällsservice och mötesplatser.

Därför har vi ett ärende på bordet i dag där vi både ska överlåta fastigheter och revidera en markanvisning som är gjord sedan tidigare. Det gäller kvarteren Greifswald och Harvard, där vi nu lyckas höja antalet bostäder från 150 till 231 stycken. Det kan tyckas lite i sammanhanget, men det är ju så att varje ny bostad i Stockholm räknas, detta samtidigt som kvarterens utformning kan bidra till en attraktiv stadsmiljö. Bottenvåningarna kan fyllas med restauranger, kaféer och butiker och på så sätt skapa ett levande liv i staden och en attraktiv stad att verka i, och det blir trevligt att gå till och från jobbet och att gå hem på kvällen från tunnelbanan och så vidare.

Precis som jag nämnde om Norra Djurgårdsstaden för en stund sedan är också Hagastaden ett av Stockholms stads stora stadsutvecklingsprojekt och bidrar till målet om 140 000 klimatsmarta bostäder fram till 2030. Som ni säkert känner till kommer det, när stadsdelen Hagastaden är fullt utbyggd, att ha tillförts ungefär 6 000 nya bostäder och 50 000 arbetsplatser här. Med detta yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 86

S a r a S t e n u d d (V): Ordförande, ledamöter, åhörare! Det stämmer att vi egentligen inte har någon reservation här, men vi har ett särskilt uttalande.

Det som saknas mest i Stockholm i dag är hyresrätter, framför allt sådana med hyror som även en timvikarie, en busschaufför eller en ensamstående förälder har råd att betala. Staden präglas av omfattande segregation mellan olika stadsdelar där människor med olika bakgrund inte möts vare sig i bostadsområdet, skolan eller på jobbet. Därför anser vi att det är av yttersta vikt att stadens markpolitik ska syfta till att upprätthålla en hög takt av byggande av framför allt hyresrätter eftersom det är det som staden behöver mest och bidra till blandade upplåtelseformer i alla delar av staden. När den ursprungliga markanvisningen var uppe i exploateringsnämnden föreslog Vänsterpartiet att kontoret skulle återkomma med ett förslag som innebar att även hyresrätter skulle byggas i Hagastaden. Men med nuvarande planering kommer den att domineras av bostadsrätter liksom resten av innerstaden.

Bristen på mångfald i boendeformerna i Hagastaden är särskilt anmärkningsvärd mot bakgrund av att stadsdelen profileras som ett framtida nav för vetenskap och forskning. I vårt avslagsförslag markerade vi att kvarvarande markanvisningar för bostäder i Hagastaden borde upplåtas som hyresrätter samt student- och forskarbostäder för studenter, doktorander och gästforskare som faktiskt ska kunna bo där.

§ 20 Projekt Slakthusområdet i Söderstaden

Anförande nr 87

J o h a n N i l s s o n (M): Ordförande, fullmäktige! Vi i den grönbå majoriteten anser att Stockholm ska byggas attraktivt – det har jag sagt förut, och så är det. Här har vi ett nytt och stort sådant område i Söderstaden, där Slakthusområdet är ett delprojekt. I Slakthusområdet ska det tillföras nya bostäder och arbetsplatser som kommer att göra Slakthusområdet till en härlig, blandad stadsmiljö som det kommer att vara attraktivt att gå, cykla och åka kollektivt till.

Slakthusområdet ska, fullt utbyggt, kunna bidra med en tradition av mat och gastronomi som förvaltas av bland annat kulturhistoriskt värdefulla byggnader som ska bevaras och utvecklas samtidigt vi kombinerar detta med ny arkitektur.

Det beslut som vi har att fatta här i dag handlar egentligen om två delar. För det första handlar det om att revidera det tidigare inriktningsbeslutet när det gäller ekonomin och de ekonomiska besluten. För det andra justerar vi upp andelen arbetsplatser relativt andelen bostäder i projektet och minskar andelen bostäder till förmån för parkmark. Det här låter inte så roligt att behöva säga när vi hela tiden pratar om att vi bygger i Stockholm och ska utnyttja all mark vi har. Men här har vi ett väldigt viktigt krav att tillmötesgå. Det har nämligen tillkommit krav för hantering av skyfall, eftersom prognoserna på lång sikt visar att vi i Stockholm beräknas få ökade och även tätare skyfall. Då är det väldigt viktigt att vi i vår stadsmiljö kan ta hand om det vatten som kommer ned.

Länsstyrelsen har därför krävt att vi ska skapa så kallade fördröjningsytor för dagvattnet inom Slakthusområdet. De här ytorna behöver läggas in som parkyta och placeras på bästa möjliga ställe så att vattnet rinner dit och så att ytorna gör mest nytta för sin funktion, det vill säga kan absorbera vattnet. Det innebär att några ytor som har varit ianspråkagna för bostäder nu behöver minskas och i stället bli parkmark. Därutöver följer vi inriktningen för fler arbetsplatser i Söderort och ökar också på antalet arbetsplatser. Vi vet ju att bostäder genererar intäkter till projekten, men trots denna förändring kan det vara bra att påminna sig att det positiva nettovärdet på Slakthusområdet nu är 519 miljoner kronor.

Den andra delen i ärendet handlar om att ge exploateringsnämnden rätt att genomföra exploatering av den första etappen till en utgift om 813 miljoner kronor. Jag tycker också att det är viktigt att påpeka att exploateringsnämnden får i uppdrag att söka ytterligare samarbete med privata aktörer för investeringar i samhällsfastigheter inom Slakthusområdet och att bättra på de ekonomiska kalkylerna ytterligare. Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 88

S a r a S t e n u d d (V): Ordförande, ledamöter, åhörare! Vänsterpartiet föreslår att kommunfullmäktige beslutar att avslå förslaget till beslut och att exploateringsnämnden ges i uppdrag att återkomma med ett förslag där målbilden för antal bostäder och arbetsplatser inte ändras.

Den fortsatta inriktningen och genomförandet av omvandlingen av Slakthusområdet är ett viktigt beslut både som helhet och i enskilda delar, eftersom det rör sig om omfattande förändringar av ett så stort befintligt område med högt ställda ambitioner. I det reviderade inriktningsbeslutet understryks det vanskliga i detta förslag med tanke på de många osäkerhetsfaktorer som finns inom projektet både gällande genomförandetider, utbyggnadsordning, planering, förväntade intäkter och kostnader. Givet dessa osäkerhetsparametrar menar vi att projektet bör inriktas mot att å ena sidan bibehålla en så stor flexibilitet som möjligt med siktet inställt på en allmän och god grundkvalitet såväl i helheten som i enskilda lösningar och å andra sidan fortsatt hålla fast vid visionen om en mångfunktionell stadsmiljö som länkar samma kringliggande stadsdelar.

Att i detta skede av budgettekniska skäl försöka minska utgifterna och öka inkomsterna genom förenklade markmaterial på allmänna gator och föreslå en större andel arbetsplatser framstår som en märklig blandning av stort och smått. När det gäller behovet av kontorsplatser är framtiden väldigt oviss. Den hastiga förändringen av arbets- och mötesvanor, eventuellt med bestående effekter, samt sviktande prognoser för kontorsmarknaderna är en av anledningarna till att Boverket nu ser över möjligheten att omvandla kontorsfastigheter till bostäder och äldreboenden. En ökad fördelning av arbetsplatserna inom området skulle dessutom riskera att skapa en stadsdel som upplevs otrygg efter kontorstid. Vi menar att staden i så fall måste verka för att lokalerna som tillskapas är flerfunktionella och kan ställas om till exempelvis bostäder om behovet av kontorsplatser skulle minska ytterligare på sikt. Vi vill dessutom slå vakt om det sammanhängande grönstråk som förbinder området med Nackareservatet och Årstaskogen.

Slutligen vill vi återigen påkalla vikten av att staden säkerställer en fortsatt tillgång till lokaler för småskalig kulturverksamhet, till exempel konstnärsateljéer, som trots vackra ord och kulturstrategiska dokument är en starkt hotad kategori inom rådande planeringsförfarande. Så är det även för det fristående musik-, teater- och nattklubblivet som har varit en så viktig del av Slakthusområdets karaktär men som, om inte staden vidtar särskilda åtgärder, nu ser ut att försvinna.

Vi yrkar bifall till Vänsterpartiets reservation.

Anförande nr 89

M a r t i n H a n s s o n (MP): Ordförande! Jag försökte snabbt få fram hur många nya ateljéer vi hade fått via den nya ateljéstrategin, som blev en dundrande succé.

Jag kommer inte att rabbla siffror nu. Bostäder mot arbetsplatser är en klassisk målkonflikt. Under mina år i politiken har jag upplevt att ett av de mål som har varit allra svårast att få till är det här med fler arbetsplatser i Söderort. Det har alltid funnits en samsyn om att verka för detta, men det går otroligt trögt hela tiden. Det vore därför intressant att se hur ni i Vänsterpartiet ser på att den här möjligheten som finns att få till arbetsplatser i Söderort, vilket i alla fall jag tror är oerhört viktigt för att minska resandebestånd och sådant över stadsdelarna. Det är ju väldigt ojämnt fördelat nu mellan Norr- och Söderort.

Anförande nr 90

S a r a S t e n u d d (V): Tack för den frågan! Som vi ser det hade ändå det här området egentligen inte så där himla hög exploateringsdel när det gällde bostäder. Det handlade om 4 000, och väldigt mycket mer kontorslokaler. Därför skulle vi gärna vilja se att bostäderna fortfarande finns kvar så att det här blir ett sådant levande område som vi alla politiker här egentligen tycker och vill att det ska bli.

Dessutom ser vi en oro som gäller att det kanske inte behövs så här många kontorslokaler. Vi har ju tagit väldigt hög höjd; det är 10 000 nya arbetsplatser. Ska man ändra det redan på den här nivån och säga att man ska ha ännu fler arbetsplatser? Vi tror faktiskt att det räcker med dem som har tillskapats, och därför skulle vi vilja se en större flexibilitet. Man skulle kunna göra om de här kontoren till bostäder om det visar sig att vi faktiskt inte behöver dessa lokaler. Det är så vi ser på det.

Anförande nr 91

J o h a n N i l s s o n (M): Ordförande! Jag ska också försöka att inte fördjupa mig så mycket i siffrorna, Sara, utan jag har egentligen en mer övergripande fråga. Du inledde med att säga att ni ville se ett oförändrat antal bostäder och ett oförändrat antal arbetsplatser.

Utifrån det undrar jag hur ni avser att hantera länsstyrelsens krav på att ta hand om dagvattnet, helt enkelt, eftersom det inte får vara så mycket hårdgjorda ytor som det ursprungliga förslaget kräver.

Den andra frågan handlar om bullerkraven, som det står om i ärendet. Bostäder som ligger nära arenan för konserter, matcher och så vidare kanske inte kommer att klara bullerkraven. Då är frågan: Vill ni avveckla nöjescentrumet och arenan för nöje och underhållning? I det reviderade förslaget har man ju flyttat bort bostäderna en liten bit.

Alltså: Hur hanterar ni länsstyrelsen? Och vill ni lägga ned arenan?

Anförande nr 92

S a r a S t e n u d d (V): Nej, vi vill inte lägga ned arenan. Det är snarare så att man kanske skulle kunna flytta lite på byggnaderna i projektet, det vill säga att man bygger lite mer bostäder någon annanstans och omfördelar det hela. Dessutom är inte det här det enda stället i staden där vi bygger bullerstört, och det borde i så fall gå att ordna detta med hur man konstruerar husen. Så nej, det är inte nöjesfältet och arenan och så vidare som ska få stå stryka på foten och stå tillbaka.

När det gäller den hårdgjorda marken har jag ärligt talat inget bra svar på vad länsstyrelsen har sagt. Men grejen är att det i så fall inte kan vara bättre att ha 10 000 arbetsplatser. Det kan inte på något sätt lösa sig bättre med detta. Vi har faktiskt svårt att se kopplingen mellan detta och att man måste dra ned just på antalet bostäder.

Anförande nr 93

P e t e r B a c k l u n d (L): Ordförande, ledamöter! Slakthusområdet ligger ganska centralt med utmärkta kommunikationer med både tvärbana och tunnelbana och en närhet till stora trafikleder. När området är färdigt tror vi att det kommer att bli ett

mycket spännande område med bostäder och arbetsplatser, nytt och gammalt i en unik blandning för Stockholm.

Stockholm är på flera sätt en tudelad stad. Den är segregerad sedan man byggde fast sig i miljonprogram, medan de med gott om pengar lever i kluster på till exempel Östermalm. Staden är också tudelad på andra sätt. Arbetsplatser finns i innerstaden och Norrort, men bor gör man i högre grad i Söderort. Söderort och de södra delarna av ytterstaden riskerar att bli sovstäder. Därför välkomnar vi satsningen på fler arbetsplatser i Slakthusområdet från 10 000 till 14 000 och något färre bostäder. Slakthusområdet lämpar sig väl för många olika typer av arbetsplatser, inte bara kontor. I närheten finns ändå nya eller planerade bostäder, faktiskt tusentals bostäder: Årstastråket, Årstafältet, Bolidenplan, Östberga med flera samt förtätningar i Årsta.

Vi liberaler menar att det är en bra politik att sprida arbetsplatser över staden. Det är en bra miljöpolitik. Fler kan bo och arbeta utan att behöva pendla långa sträckor. Det är bra politik därför att bostäder och arbetsplatser spridda över staden stärker likvärdigheten mellan olika områden. Det är bra jämställdhetspolitik också. Kvinnor tar i dag ett större ansvar för att hämta och lämna barn samt för hemmet. Det blir mindre stress och fler möjligheter att fortsätta att arbeta heltid när arbetsplatsen ligger nära hemmet. Det är fördelar ur jämställdhetssynpunkt. Därför är jag något förvånad över hur Vänsterpartiet tycker och agerar i just denna fråga och att man inte ser dessa perspektiv.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 94

L i s a P a l m (FI): Jag ska fatta mig kort, men jag vill bara säga att det hade varit mer rimligt om män började ta ansvar för det obetalda hemarbetet i stället för att kvinnor ska flytta sitt jobb närmare.

Jag vill därmed yrka avslag på förslaget och hänvisar i övrigt till Vänsterpartiets reservation, som vi har anslutit oss till i kommunstyrelsen.

§ 22 Överlåtelse av byggnader från Stockholms Hamn AB med dotterbolag till S:t Erik Markutveckling AB med dotterbolag

Anförande nr 95

F r e d r i k L i n d s t å l (C): Ordförande, ledamöter! Stadens övergripande mål om att identifiera strategiska fastigheter är också hamnens mål. Hamnens mål att identifiera strategiska verksamheter som inte är nödvändiga för verksamheten handlar förstås om vilken verksamhet som hamnen bedriver och vill bedriva i framtiden.

Hamnen har gjort en stor transformation under de senaste åren. Containerhamnen i Frihamnen är stängd och flyttad till Norvik. Hamnen utgör en viktig del av arbetet i Värtan och Norra Djurgårdsstaden och i det kommande arbetet i Loudden. Hamnen går helt enkelt en ny morgon till mötes. Men viktigast för hamnen måste vara sjöfarten. Hamnen behöver fokusera på sjöfarten och hitta kärnvärdena i den. Därför har man gjort denna identifiering av fastigheter, och i ärendet kommer nu alltså en försäljning att ske till S:t Erik Markutveckling.

Det kan vara bra att veta vad för slags bolag S:t Erik Markutveckling är. Det är alltså ett kommunalt bolag i Stadshus AB-koncernen som har till uppgift att äga, förvalta och utveckla fastigheter. Ni som har varit med länge vet också att S:t Erik Mark har en stor del i stadsutvecklingen i Stockholm, bland annat i Ulvsundaområdet och även i Slakthusområdet, som i ärendet som nyss var uppe här. Poängen i Ulvsundaområdet, precis som i Slakthusområdet, är att staden kan ha ett finger med i spelet i den framtida utvecklingen av området.

I ärendet och i sak handlar det alltså om 28 fastigheter. Det är tio fastigheter som kommer att bevaras, förvaltas och utvecklas. Det här är förstås välbekanta fastigheter för oss stockholmare. Det är det stora tullhuset, där Fotografiska bedriver sin verksamhet. Det är Stadsgårdsterminalen, även kallad Birkaterminalen. Det är tullhusen på Skeppsbron, Blasieholmens tullhus och många fler fina verksamheter. Dessa fastigheter kommer staden att varsamt inventera, förvalta och utveckla. Det handlar också om ytterligare 18 fastigheter i Frihamnen. Där ämnar staden att ha ett ägande om fem till tio år för att sedan utveckla fastigheterna och eventuellt bereda dem för kommande exploateringsarbete – men det kommer vi då att lämna över till exploateringsnämnden för vidare beslut.

I sak handlar det om en affär på ungefär 600 miljoner kronor. Det här stärker förstås hamnens ekonomi och balansräkning och inte minst möjligheten att fortsätta att satsa på sjöfarten.

Jag vill därför yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut och önska dessa fastigheter all lycka på sin vidare resa.

§ 23 Avyttring av Micasa Fastigheter i Stockholm AB:s tomträtt till fastigheten Idun 24 genom bolagsförsäljning

Anförande nr 96

M i r j a R ä i h ä (S): Ordförande, fullmäktige! Jag yrkar givetvis bifall till den socialdemokratiska reservationen i kommunstyrelsen.

När vi tog fram en äldreboendeplan inför 2019 var just den här fastigheten en av dem som vi tyckte var viktiga att bevara. Den ska byggas om, och den ska kunna förse äldre i Stockholm med boende. Det är därför jag hänvisar till detta, och det är därför vi har reserverat oss i Micasas styrelse.

Vi har gjort många strategiska försäljningar i Micasa, och det här är faktiskt första gången som jag vill säga nej till en försäljning. Jag har aldrig gjort det förut. Man skulle kunna ha lite karbonpapper på de två ärenden som kommer här efter detta. Jag tänkte bara om någon ville begära replik på att vi alltid säger nej: Vi har alltså inte alltid sagt nej, men det här säger vi nej till.

Vi säger inte heller nej bara för att vi ska säga nej, utan vi ser att det finns större strategisk möjlighet här för att utveckla och ha bostäder för äldre i Västerort än för att sälja just den här fastigheten.

Jag yrkar alltså bifall.

Anförande nr 97

R o b e r t M j ö r n b e r g (V): Ordförande, ledamöter, stockholmare! Det här ärendet har vi kört ett par vändor i Micasas styrelse. Jag har genom mina förslag till beslut reserverat mig mot försäljningen av just Idun 24 eller Fristad, som den heter till vardags.

Vi vet att antalet äldre kommer att öka kraftigt i Stockholm under de kommande decennierna, och behovet av tillgängliga äldreanpassade bostäder är stort. Bara i Västerort förväntas en ökning av invånare som är 65 plus och äldre med 57 procent fram till 2040. Därför kommer det att finnas ett stort behov av bostäder för äldre även i Bromsten med omnejd i framtiden. På grund av det här anser vi att staden inte ska sälja utan hitta andra lösningar.

Många äldre efterfrågar en boendeform som ligger mellan ordinärt boende och vård- och omsorgsboende. De vård- och omsorgsboenden som planeras i stadsdelsområdet är till för äldre med mycket stora vårdbehov. Spånga-Tensta har minst antal seniorbostäder i ytterstaden. Därför menar vi att det hade varit fint att ta chansen att utveckla det här och fortsätta att möta mellanboendebehovet. Eftersom Svenska Bostäder har ett kollektivhus i fastigheten bredvid som är kopplat till det här tycker vi att det hade varit en bra linje att gå på.

Vidare tycker vi att stadsdelsnämnden borde undersöka möjligheten att starta ett aktivitetscenter i fastigheten, vilket skulle ha gett ett mervärde oavsett om det hade blivit ett kollektivboende eller något annat.

Vi yrkar avslag.

Anförande nr 98

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Jag hade kanske en liten förhoppning att förstå lite mer varför Socialdemokraterna var emot försäljningen. Därför brydde jag mig inte om det där med företrädesrätten på talarlistan, för jag tänkte att nu reder Mirja ut det här!

Men det var tydligen inte så enkelt. Det stämmer att Socialdemokraterna var för när Landia, just den här köparen, var involverad i en liknande försäljning på ett annat ställe där man också har bestämt sig för att driva en äldrefastighet. Jag kan förstå att man ibland inte tycker att vi räknar precis på samma sätt som ni när det gäller möjligheten att låta andra aktörer driva äldreomsorg runt om i staden. Men vi tror på att det är en framkomlig väg för det skapar också lite mer ekonomiska muskler, inte bara för staden utan också för Micasa i det här fallet. Micasa har utrett fastigheten väldigt noga och kommit fram till att göra det som man har tittat på under resans gång: att bygga om med de stora biytor som det är fråga om och att göra de stambyten som behöver göras. Allting påverkar i slutändan också kostnadsutvecklingen och även hyresnivåerna.

Att i detta läge titta på det strategiska innehavet och se om det här är en fastighet som man ska lägga krut på eller fortsätta att förvalta de övriga fastigheterna på ett enklare sätt när man har de ekonomiska musklerna är ett övervägande som styrelsen uppenbarligen har velat göra.

Därav det ärende vi har uppe i dag, och jag yrkar bifall till det förslag som kommunstyrelsen har lagt fram.

Anförande nr 99

M i r j a R ä i h ä (S): Ordförande, fullmäktige! Så lätt kommer du inte undan, Joakim! Det är så sällan vi får debattera nu för tiden.

I Västerort har det skett försäljningar av gamla fastigheter där det har bedrivits äldreomsorg. Vi har sålt i Akalla, bland annat. Det var helt okej. Den behövde säljas, och den fungerade inte. Men här känner jag något annat just på grund av att detta har ingått i äldreoplaneringen. Fastigheten ingick i den under förra mandatperioden, och då sa man ingenting i Micasas styrelse. Men nu, sedan ni tog över, är det visst jättebra att sälja den.

Man ska komma ihåg att bara på Järva byggde man tre stora servicehus när man byggde området, i en tid när vi hade få pensionärer i stadsdelen. Men de som flyttade in då är de som kommer in i äldreomsorgen nu. Det är sådana som jag. Jag har kanske inte så många år kvar, Joakim, innan jag behöver ett boende. Det är anledningen till att just det här är så viktigt. Fastigheten har ingått i äldreoplaneringen, och helt plötsligt gör den inte det. Det är då jag blir lite grinig.

Anförande nr 100

Borgarrådet L a r s s o n (M): Man kan väl säga så här: Den här fastigheten har varit utsatt för en ganska systematisk nedmontering under rätt många år. Man har lagt ned

olika delar av verksamheten. Jag tror att det var ni som avvecklade köket 2018. Man har sakta men säkert gått in och styrt om verksamheten, vilket har gjort att vi i praktiken har haft en fastighet där fördelningen av boende gentemot biytor har varit väldigt låg. Bolaget har uppenbarligen kommit fram till att det inte är lönt att därtill lägga alla de kostnader som det innebär att gå in och göra stambyten och förändra fastigheten. Då är det bättre att låta en annan aktör ta vid – därav vårt förslag till beslut.

Anförande nr 101

M i c h a e l a H o l l i s (KD): Ordförande, ledamöter! Den här frågan har vi diskuterat många gånger i Micasa, vi har diskuterat den här i fullmäktige och vi har haft lite diskussioner fram och tillbaka. Micasa har verkligen, som Joakim säger, gått till botten med frågan. Det är stadsdelen själva som inte ville fortsätta att ha platser här. Vi har från Micasa tittat på om de andra bostadsbolagen skulle vara intresserade. Vänsterpartiet har pratat om kollektivhus, till exempel. Det har man tittat på. Man har diskuterat med Sisab för att se om man skulle kunna ha en skolfastighet och så vidare. Men ingen annan har varit intresserad.

Vi har i Micasas styrelse haft en särskild workshop, som var väldigt bra, där vi har pratat om strategiska fastigheter. Bolaget har förklarat hur man tänker kring strategiska fastigheter och varför man har tänkt som man har gjort just med Idun eller Fristad. Det handlar mycket om att fastigheten är svår att bygga om eftersom den har så många bärande väggar, och konstruktionerna är svåra att göra om till någonting annat. Fastigheten ligger ju också där den ligger, och det är inte så kollektivtrafiknära. Jag vill bara säga de här orden om detta.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 102

R o b e r t M j ö r n b e r g (V): Hej Michaela! Jag vill bara säga ett par ord om den workshop vi hade. Det vi ville från vår sida var främst att trycka på något slags stoppknapp i den meningen att vi ville se en noggrannare utredning av vad man skulle kunna göra med fastigheten i stället för att sälja den.

Jag tog initiativet till den diskussion och workshop vi hade, som var jättebra. Jag tror att vi alla upplevde diskussionerna som både klargörande och positiva. Jag tycker dock att diskussionen kom lite för sent, typ ett halvår efter att vi började prata om frågan. Men det var som sagt jättebra, och jag ser fram emot en ökad dialog i framtiden kring vad som är strategiskt eller inte.

Anförande nr 103

M i c h a e l a H o l l i s (KD): Det känns mer som en positiv diskussion! Det står i ägardirektivet till Micasa att man ska se över sina strategiska fastigheter. Det är väl jättebra att du har lyft workshopen och att vi kan jobba vidare med den. Jag vet inte riktigt vad jag ska svara, för det här kändes mer som ett konstaterande.

Anförande nr 104

M a r i a J a n s s o n (FI): Jag vill bara säga att Feministiskt initiativ ansluter sig till Socialdemokraternas och Vänsterpartiets reservation.

§ 24 Avyttring av Micasa Fastigheter i Stockholm AB:s tomträtt till fastigheten Grötlunken 2 genom bolagsförsäljning

Anförande nr 105

M i r j a R ä i h ä (S): Ordförande, fullmäktige! Jag vill inte förlänga debatten med mer än att yrka bifall till Socialdemokraternas reservation i kommunstyrelsen.

Jag gör det av samma anledning som i det tidigare ärendet: Det är inte fullständigt klart för mig hur strategiskt det här är. Vi ser att det är strategiskt att behålla de här platserna och tillförsäkra att de verkligen kommer att finnas inom äldreomsorgen och inte i någon annan verksamhet. Vi behöver varenda plats när antalet äldre äldre börjar öka i Stockholm.

Anförande nr 106

R o b e r t M j ö r n b e r g (V): I september 2020 fattade Micasa Fastigheter i Stockholm ett beslut angående försäljningen av tomträtten till fastigheten Grötlunken 2. Det var ett beslut som Vänsterpartiet reserverade sig emot. Vi beklagar fortfarande beslutet och motsätter oss även i dag att den politiska majoriteten försöker sälja ytterligare en tomträtt som vi anser är av strategiskt värde.

Det är vår principiella mening att denna tomträtt har strategiska värden för staden och för Micasa likt alla andra centralt belägna fastigheter. Det är av stor vikt att staden har rådighet över just den här fastigheten, i synnerhet på grund av den brist på äldreboendeplatser som råder i innerstaden. I en nära framtid ser vi också ett kraftigt ökat behov av just vård- och omsorgsboenden. Därför anser vi att det är fel att låta kortsiktiga vinstintressen gå före stadens långsiktiga behov.

Vår mening är att den enda verkliga garanten för äldreboendeverksamhet under överskådlig tid i denna lokal är om staden och dess bolag även framgent har rådigheten över lokalerna. Endast då kan vi säkerställa att denna tomträtt inte blir en handelsvara på den öppna marknaden. Alltför många gånger har det lovats invånare och boende av säkerligen välvilliga politiker från andra partier att långsiktigt ägande och bevarad verksamhet ska fortsätta och så vidare. Sedan möts man av det rent motsatta i medierna. Ett välkänt exempel är försäljningen av bostäderna på Albyberget i Botkyrka, men det är en annan kommun och en annan diskussion.

Jag yrkar avslag.

Anförande nr 107

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag, för att göra det enkelt.

De här ärendena påminner om varandra. Det som är lite skillnad i argumentationen från Vänsterpartiet är någonting jag hörde i förra debatten om att det var ett strategiskt missgrepp just i det område som Idun 24 ligger. Men nu var det samma argumentation fast detta ligger mitt i stan. Jag har ett svagt minne av att Vänsterpartiet var för en annan försäljning till en aktör på Södermalm. Det är väl också mitt i stan. Jag vet inte

riktigt vad det är för principer som gäller för Vänsterpartiet, men jag har respekt för att vi har helt olika uppfattning. Det är vi i alla fall väldigt överens om.

Vi ser fastigheten som inte strategisk, utan det kommer att bedrivas äldreomsorg i fastigheten även framöver. Det står i det avtal som styrelsen också har slutit med köparen. Här kommer det att fortsätta att vara äldreverksamhet under den tid som vi har framför oss. Jag tror inte att vi behöver vara oroliga för att fastigheten inte skulle användas till det som den är avsedd för, som detaljplanen också stipulerar.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag, så får vi se vad som händer.

Anförande nr 108

M a r i a J a n s s o n (FI): Jag vill börja med att säga att vi ansluter oss till Socialdemokraternas och Vänsterpartiets reservation. Jag har lite svårt att förstå att man inte förstår vad det är som är strategiskt här. Vi behöver äldreboenden, och vi behöver den här typen av verksamhet.

Det är självklart att när man säljer en fastighet som ligger på en sådan attraktiv adress finns det alltid en risk för att man i framtiden säljer ut den till någon annan verksamhet eller för några andra syften. Det är klart att det här är en viktig fastighet för staden att behålla.

§ 25 Skolfastigheter i Stockholm AB:s om- och tillbyggnad av Kvickenstorpskolan, kv. Samsö 1 i Farsta

Anförande nr 109

M a r t i n H a n s s o n (MP): Jag ska fatta mig jättekort och påpeka att vi har skickat med att när det gäller angöringen för skolan framöver måste man se över alternativa angöringsmöjligheter från Lingvägen så att man förhoppningsvis ska kunna göra angöringen från Farstavägen i stället för från Lingvägen. Det är möjligt att också förskolans placering behöver ses över.

Avtackning

Anförande nr 110

O r d f ö r a n d e n : Jag ska nu vara lite högtidlig. Jag vet att många av er vet – åtminstone de av er som jobbar här i huset och som har varit med ett tag – hur otroligt viktiga KF/KS-kansli är för att det vi gör här över huvud taget ska funka. Hur professionella de är märks mest på att de inte märks, för det är så otroligt smidigt och bra. Vi skulle inte överleva ens en halvtimme om det inte vore för de här fantastiska människorna, som ser till att hela denna rätt komplicerade kedja i ärendehantering fungerar – och även under besvärliga omständigheter som det har varit nu, under pandemin, och fortfarande är.

Precis som alla bra och välfungerande verksamheter har KF/KS-kansli en chef. Hans titel är stadssekreterare. Han heter Mats Larsson, och han finns med här i salen. Han gör i dag sitt sista kommunfullmäktigesammanträde, för han har nämligen den utomordentligt dåliga smaken att gå i pension, vilket vi är väldigt upprörda över. Men det är ju inte så mycket man kan göra åt det.

Å presidietts och fullmäktiges vägnar vill jag verkligen tacka Mats för strålande insatser, inte ensam utan tillsammans med sina enastående duktiga medarbetare, och gott samarbete. Under normala omständigheter skulle vi naturligtvis ha en stor och festlig avtackning i Prinsens galleri, så där som vi brukar ha, ni vet. Men det går inte att ha det just nu, så det här blir något slags liten halvmesyr. Men det är så bra som vi kan göra det just nu.

Jag överlämnar en liten enkel blomsterkvast till Mats som tack för fantastiska insatser och gott samarbete under den tid vi har haft förmånen att kunna jobba ihop med dig!

Men gudskelov är det inte så att vi lämnas i ett fullständigt vakuum, för det vet jag inte riktigt om vi hade överlevt. Mats efterträdare, som också finns här i lokalen och som jag strax ska presentera, får nog kämpa lite för att nå upp till den fullständigt enastående kompetens, framför allt i begravningsfrågor, som Mats har uppvisat – han har till exempel två gånger hindrat oss från att höja begravningsavgiften med faktor 10 bara för att det stod fel i budgeten. Bara en sådan sak! Men Mats efterträdare är utsedd. Han heter Hans Altsjö. Jag tänkte att du skulle få presentera dig och berätta lite kort om dig själv.

Anförande nr 111

H a n s A l t s j ö : Tack så mycket! Hans Altsjö heter jag. Jag kommer från juridiska avdelningen, där jag har varit i sex år vid det här laget. Jag ser väldigt mycket fram emot det här; det ska bli spännande och intressant med nya arbetsuppgifter. Det blir såklart svårt, om inte omöjligt, att fylla ut Mats kostym. Men jag ska göra mitt bästa i alla fall. Det blir jättekul, och jag ser fram emot att börja den 1 april!

Anförande nr 112

O r d f ö r a n d e n : Du är hjärtligt välkommen!